

Plats: Kommunhuset, Orsa
Tid: Måndag den 26/5 2014, kl. 19.00

Ärenden:

1. Val av protokolljusterare
2. Hyressättning Orsa ishall för klubbverksamhet
3. Elnät
4. Årsredovisning 2013
5. Anslutningstaxa till Orsa stadsnät fr o m 2014
6. Avsägelse från politiska uppdrag och fyllnadsval
7. Rapport från revisorerna
8. Rapportering från arbetet i Region Dalarna
9. Motioner, interpellationer, enkla frågor och medborgarförslag

Orsa 2014-05-16

Anders Rosell
Ordförande

Göran Grå
Kommunchef

Kommunfullmäktiges sammanträden kommer i fortsättningen att webbsändas

Kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens fritids- och serviceutskott

2014-04-14

2013-10-24

2.

Kf §

Ks § 40

Au § 19

Dnr 14/KK-003-806

Hyressättning Orsa ishall för klubbverksamhet

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

- Från 2014-07-01 ta ut en hyra om 300 kr/timme för ishallen från och med kl. 18.00 vardagar samt under helger.

Fritids- och serviceutskottets förslag till kommunstyrelsen

- Från 2014-07-01 ta ut en hyra på 500 kr/timme för ishallen från och med kl. 18.00 samtliga vardagar samt under hela helgerna.

Sammanfattning av ärendet

Ärendet återremitterades av kommunfullmäktige 2014-01-27 § 4, med motiveringen att Orsa kommun skriver en framställan till Mora kommun angående kostnaden för Orsa ishall. Därefter har en formell begäran skickats till Mora kommun med anhållan om ett driftbidrag. Mora kommun beslutade 2014-03-18 § 44, att inte lämna något driftbidrag till Orsa.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, fritids- och servicekontoret, 2014-04-08.

Protokollsutdrag Mora kommun, 2014-03-18, § 44 (delades vid sammanträdet).

Protokollsutdrag fritids- och serviceutskottet, 2014-02-05, § 8.

Skrivelse till Mora kommun, 2014-02-05.

Protokollsutdrag Orsa kommunfullmäktige, 2014-01-27, § 4.

Tjänsteförslag

- Från 2014-07-01 ta ut en hyra om 300 kr/timme för ishallen från och med kl. 18.00 vardagar samt under helger.

Sändlista:

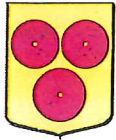
Fritids- och servicekontoret.

Justerandes sign

M.O. T.S.

Utdragsbestyrkande

Os

Kommunstyrelsen
Orsa kommun

Angående ishallshyra

2013 års driftbudget hade för ishallens del en beräknad hyresintäkt på 375´kr. Av denna hyra var 225´kr. hyra för skogsplantor och 150´kr. istidshyra.

Under budgetarbetet inför år 2014 lades olika förslag för att få fritidssidans driftbudget i balans, bl.a. så skulle intäkter på ishallen öka med 250´kr. För att få in 400´ i ishyra på hallen (150´+ 250´) aviserad fritidsutskottet om en hyra på 500:-/ timme, vardagar efter klockan 18.00 och hela helgerna.

Ungdomsansvarige i Mora IK bedömde utifrån istid under några oktober veckor, konsekvensen av ett snitt på 27 tim./veckan under 30 veckor á 500:-/ tim. skulle innebära 350´kr. i ökad kostnad, eftersom Orsas A-lag och Juniorlag redan betalade 50´kr. /säsong.

Hockeyansvariga motsatte sig också hyresförslaget och hävdade att dom måste överväga att lägga ner ungdomsverksamheten om förslaget antogs.

Efter diverse diskussioner togs ett politiskt beslut att hyresintäkterna på ishallen endast skulle öka med 100´kr. till totalt 250´kr. (150´+100´)

Orsa IK:s A-lag betalar sedan starten 300:- /timme för istiden och klubbens Juniorlag betalar 150:-/ timme. Detta ger en intäkt på 40´- 50´ per säsong. Till detta kommer intäkter från cuper och andra lags tider bl.a. Moras Juniorlag som debiteras enligt en fastställd prislista.

Fritidsavdelningens bedömning för att få ihop resterande 200 kkr. grundar sig på antagandet att ungdomslagen utnyttjar ca 20 tim/vecka, under 29 veckor till en kostnad av 300:-/timme. Vilket skulle ge 174´kr.

Med facit i hand efter säsongens slut 2013-14, kan konstateras att Orsa IK:s A-lag och Juniorer betalat 40´. (114 tim á 300:- + 36 tim. á 150:-). Ungdomslagen har fått ihop 439 tim. vilket blir ca 15 tim. / vecka i snitt.

För att generera 174´kr. så skulle hyran egentligen vara 400 kr / timme. om ungdomslagen utnyttjar samma antal timmar, kommande säsong.

De nya hyrorna kommer att gälla från hösten 2014.

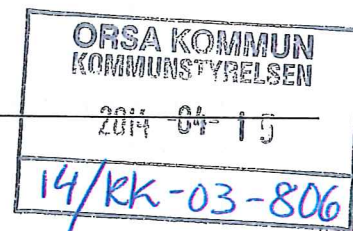
Fritidsavdelningen

Kommunstyrelsen § 44/2014

2014-03-18

Dnr: KS 2014/82 101

Orsa kommuns begäran om driftbidrag till Orsa ishall

Beslut

Kommunstyrelsen meddelar Orsa kommun att Mora kommun inte ämnar bidra till drift av kommunala anläggningar i Orsa kommun då det inte kan anses vara en angelägenhet för Mora kommun.

Sammanfattning av ärendet

Vid behandlingen av ett ärende rörande hyressättning för Orsa ishall beslutade Orsa kommunfullmäktige 2014-01-27, § 4, att "återremittera ärendet med motiveringen att Orsa kommun skriver en framställan till Mora kommun angående kostnaden för Orsa ishall". Som en konsekvens därav har Orsa kommunstyrelses fritids- och serviceutskott inkommit med en anhållan om att Mora kommun ska lämna ett driftbidrag på 250 000 kr. Motivet till detta skulle vara att huvuddelen av ungdomarna som deltar i ishockeyverksamheten i ishallen är från Mora och att verksamheten bedrivs av Mora IK.

Kommunledningskontoret konstaterar att den princip som Orsa kommun tycks vilja införa är orimlig. I förlängningen blir det en ohållbar situation om kommunerna ska fakturera varandra för barn och ungdomar från annan kommun som tränar och tävlar i regi av innebandyförning, brottningsklubb, simklubb, ridklubb, gymnastikförning, skidklubb etc. som bedriver sin verksamhet i kommunala anläggningar. Att Orsa kommun hyr ut istid till Mora IK innebär att ett avtal träffats mellan kommunen och föreningen. Mora IK hyr istid av Mora kommun och får för detta i hyra erlagga ett överenskommet belopp. När Mora IK hyr istid av Orsa kommun måste det, på samma sätt, vara en uppgörelse mellan föreningen och Orsa kommun. Sammanfattningsvis bedömer kommunledningskontoret att förslaget innebär en ny princip som kommer att ge orimliga konsekvenser. Hyresavtal råder mellan Orsa kommun och Mora IK och ska därför, vid händelse av hyresjusteringar, förhandlas fram mellan Orsa kommun och hyrande förening (Mora IK).

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2014-03-04.

Beslut Orsa kommunfullmäktige, 2014-01-27, § 4

Beslut Orsa kommunstyrelses fritids- och serviceutskott, 2014-02-05, § 8

Skrivelse från Fritid- och servicekontoret, fritidsavdelningen, Orsa kommun

Tjänsteförslag

Kommunstyrelsen meddelar Orsa kommun att Mora kommun inte ämnar bidra till drift av kommunala anläggningar i Orsa kommun då det inte kan anses vara en angelägenhet för Mora kommun.

Ansvarig att genomföra beslutet

--

Beslutet delges

--

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Katarina Jönsson
Kommunsekreterare

Kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens fritids- och serviceutskott

2014-02-05

Kf §

Ks §

Fsu § 8

Dnr 14/KK-003-806

Begäran om driftbidrag till Orsa Ishall från Mora kommun

Fritids- och serviceutskottet beslutar

att ställa sig bakom skrivelsen till Mora kommun, upprättad av
fritidschef Åke Cederberg

Sammanfattning

Skrivelse till Mora kommun där Orsa kommun anhåller om att Mora kommun lämnar ett driftbidrag till Orsa Ishall då huvuddelen av ungdomarna som deltar är från Mora och verksamheten bedrivs av Mora IK.

Ärendet om hyror för Orsa ishall återremitterade av kommunfullmäktige 2014-01-27, § 4”.

Beslutsunderlag

Skrivelse upprättad av fritidschef Åke Cederberg

Justerandes sign.

Utdragsbestyrkande

Fritid- och Service
kontoret

2014-02-04

Mora Kommun
Fredsgatan 16
792 32 MORA

Begäran om driftbidrag

Orsa kommun anhåller om:

att Mora kommun lämnar ett driftbidrag på 250 kkr. till Orsa ishall då huvuddelen av ungdomarna som deltar i ishockeyverksamheten är från Mora och verksamheten bedrivs av Mora IK.

Bakgrund

För några år sedan inleddes ett samarbete mellan Mora Ishockeyklubb och Orsa Ishockeyklubb, på A-pojksnivå. Mest beroende på att Mora IK var intresserade av några av Orsa's duktiga A-pojkar.

Under åren har nu verksamheten utökats till att omfatta alla åldersgrupper, utom skridsko-skolorna. Förändringen har skett dels för att Orsa har svårt att få ihop kompletta lag men mest för att Mora IK fått tillgång till ytterligare en ishall att bedriva verksamhet i.

Orsa kommun har under lång tid hävdad att ungdomsverksamheten i kommunen är viktig och försöker därför på olika sätt stötta föreningarnas verksamhet med ekonomiska bidrag och hyresfria lokaler.

Nuläget

I nuläget är alla 216 ungdomar som ingår i föreningarnas gemensamma satsning skrivna i Mora IK. Det gäller 7 lag, från U-9 till U-16, där 47 ungdomar är från Orsa och 169 st. från Mora.

Ekonomi

I samband med budgetarbetet under hösten, inför 2014-års budget diskuterade budgetberedningen möjligheten att öka intäkterna på ishallen. Kommunstyrelsen beslutade 2013-10-07, att hyresintäkterna skulle öka med 100 kkr. till 250 kkr./ år.

Fritids- och Serviceutskottet föreslog att från 2014-07-01 ta ut en hyra för ishallen för klubbverksamhet gällande lag registrerade i Mora och Orsa, samtliga vardagar efter klockan 18 samt hela helger.

När frågan behandlades i Orsas Kommunfullmäktige beslutades att återremittera ärendet med motiveringen, att Orsa kommun skriver en framställan till Mora kommun angående kostnaden för Orsa Ishall.

Fritidsavdelningen

Ake Cederberg
Ake cederberg

Postadress
Box 23
794 21 Orsa

Besöksadress
Lillågatan 2

Telefon
0250-55 21 66

Telefax
0250-55 21 02

Kommunfullmäktige	2014-01-27
Kommunstyrelsen	2014-01-13
Kommunstyrelsens fritids- och serviceutskott	2013-10-24

Kf § 4

Ks § 4

FSU § 34

Dnr 14/KK-003-806

Hyressättning Orsa ishall för klubbverksamhet

Beslut

Kommunfullmäktiges beslut

- Återremitterar ärendet med motiveringen att Orsa kommun skriver en framställan till Mora kommun angående kostnaden för Orsa ishall.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

- Enligt fritids- och serviceutskottets förslag.

Fritids- och serviceutskottets förslag till kommunstyrelsen

- Från 2014-07-01 ta ut en hyra på 500 kr/timme för ishallen från och med kl.18.00 samtliga vardagar samt under hela helgerna.

Sammanfattning av ärendet

I samband med budgetarbetet för 2014 föreslogs att hyresintäkterna för Orsa ishall ska öka med 250 000 kr. Kommunstyrelsen reviderade sedan förslaget till en ökning med 100 000 kronor under 2014. Hyran gäller klubbverksamheten (lag registrerade i Mora eller Orsa IK) och inte allmänhetens åkning.

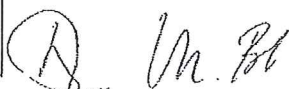
Yrkanden och förslag

Marie Olsson (S) föreslår att hyran för Orsa ishall sätts till 300 kr/timme.

Bengt - Åke Svahn (KD) föreslår att hyran för Orsa ishall sätts till 250 kr/timme.

Mikael Thalín (C) yrkar på att ärendet återremitteras med motiveringen att Orsa kommun skriver en framställan till Mora kommun angående kostnaden för Orsa ishall.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Kommunfullmäktige	2014-01-27
Kommunstyrelsen	2014-01-13
Kommunstyrelsens fritids- och serviceutskott	2013-10-24

Kf § 4

Ks § 4

FSU § 34

Dnr 14/KK-003-806

Forts.

Ordförande föreslår följande beslutsgång:

Mikael Thalins (C) yrkande om återremiss ställs mot att ärendet avgörs idag. Om ärendet avgörs på dagens sammanträde ställs kommunstyrelsens förslag mot Marie Olssons (S) respektive Bengt-Åke Svahns (KD) förslag.

Kommunfullmäktige godkänner beslutsgången.

Ordförande ställer proposition på yrkandet om återremiss och att ärendet avgörs idag och finner att kommunfullmäktige beslutat att återremittera ärendet.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande fritids- och servicekontoret, 2013-10-14.

Skrivelse från Orsa IK och Mora IK, 2013-11-15.

Sändlista:

Fritids- och servicekontoret

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen

2014-04-14

Kommunstyrelsens arbetsutskott

2014-04-08

3.

Kf §

Ks § 37

Au § 51

Dnr 14/KK-064-059

ElnätKommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

- Orsa kommun avstår från att ingå som ägare av det lokala och regionala elnät som idag ägs av Fortum eldistribution, om konsortiets anbud antas av Fortum.

Tony Samuelsson (V) deltar inte i beslutet.

Mikael Thalín (C) medges lämna en protokollsanteckning.

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

- Överlämnar ärendet till kommunstyrelsen utan eget förslag.

Sammanfattning av ärendet

Det är sannolikt att elnätet i Orsa kommun inom kort kommer att bli till salu. Idag ägs nätet i hela kommunen av Fortum Elnät AB. Det finns två huvudalternativ för affären; ett alternativ är att äga det elnät som finns i kommunen genom ett kommunalt bolag (arbetsnamn VÄMO Elnät AB) tillsammans med Vansbro, Älvdalen och Mora kommun eller det andra alternativet som är att äga en andel i det större konsortium som planerar att förvärva hela Fortums elnätstillgångar i Sverige.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, kommunledningskontoret, 2014-03-31.

Konsortialavtal VÄMO Elnät AB, 2014-03-27.

Bolagsordning VÄMO Elnät AB, 2014-03-27.

Grundprinciper för konsortialavtal Fauré

PM statsstödsutredning

Yrkande

Mikael Thalín (C) och Bengt-Åke Svahn (KD) yrkar bifall till tjänsteförslagen. Ordförande Marie Olsson (S) yrkar avslag.

Ordförande ställer proposition på Mikael Thalíns och Bengt-Åke Svahns yrkande och sitt eget yrkande och finner att kommunstyrelsen bifaller hennes yrkande.

Justerandes sign

M.O. T-S

Utdragsbestyrkande

Kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens arbetsutskott

2014-04-14

2014-04-08

Kf §

Ks § 37

Au § 51

Dnr 14/KK-064-059

Forts.**Tjänsteförslag**

- Kommunfullmäktige beslutar att Orsa kommun, om konsortiets anbud antas av Fortum, ska ingå som ägare av det lokala och regionala elnät som idag ägs av Fortum eldistribution.
- Orsa kommuns andel i projekt Faure får uppgå till högst 14 000 000 kr. De medel som ska användas för detta ändamål hämtas från pensionsfonder, likvida medel och nyupplåning.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att inom ovan angiven ram besluta om hur stor andel av likviden respektive finansieringskälla ska bidra med.
- Kommunfullmäktige beslutar att godkänna konsortialavtal och bolagsordning för ett med Vansbro, Mora och Älvdalens kommuner nybildat samägt bolag, VÄMO Elnät AB, i enlighet med förslag daterat 2014-03-27.
- NN och NN utses till Orsa kommuns styrelseledamöter med NN och NN som suppleanter.
- NN utses till Orsa kommuns lekmannarevisor med NN som suppleant.
- Kommunfullmäktige godkänner vidare grundprinciper för konsortialavtal mellan VÄMO Elnät AB och de i projekt Faure ingående intressenterna.
- Detta beslut gäller under förutsättning att minst en av de övriga i VÄMO Elnät AB föreslagna delägarna fattar samma beslut och därmed ingår i det nybildade bolaget.

Sändlista:

Kommunfullmäktige.

Justerandes sign

M.O. T.S

Utdragsbestyrkande

Protokollsanteckning

Centerpartiet i Orsa har tagit ställning för att ställa sig positivt till projektet att förvärva elnätet.

Vi anser att det är viktigt att vi i Sverige får ett lokalt inflytande över en av de viktigaste Infrastrukturfrågorna vi har. Alla är beroende av el och att riskkapitalbolag långt ut i världen är de som ska stå för ägandet av ledningarna som ska leda denna el tycker vi är fel. Svensk infrastruktur är en nationell angelägenhet. Lokalt ägande är viktigt.

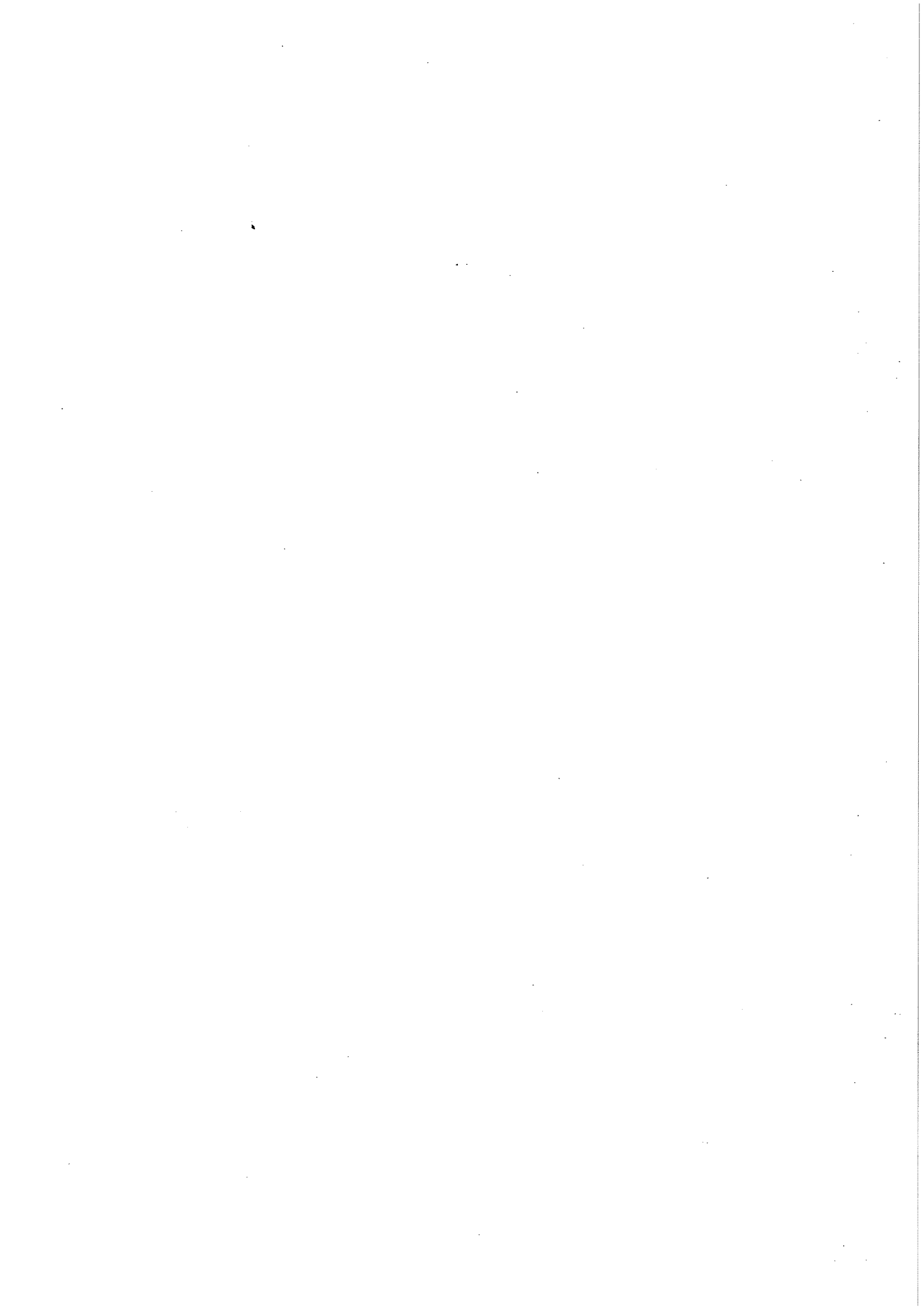
Kommunen har en penningreserv som idag är placerad på bank med ränteavkastning. Detta är medel som inte kan användas till löpande driftsutgifter som t ex lärare eller vårdbiträden. De ska garantera framtida utbetalningar av t ex pensioner och placeras med avkastning. När vi gjort en sammanvägd bedömning i ärendet anser vi att en placering i elnätsprojektet är ett alternativ.

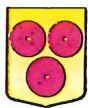
Erfarenhetsmässigt har lokalt ägda elnät lägre tariffer. Så var t ex fallet när Ryssa Elverk stod för nätet i vår kommun. Orsa kommun var delägare i detta företag. Det fanns en lokal förankring som vi tror är viktig och något av detta tror vi kan bli fallet igen när nu flera lokala elnätsföretag vill gå samman för att förvärva Fortums nät. Samordningsvinster finns och Fortum har haft en hög lönsamhet så vi bedömer att möjligheten är stor att en lokalt ägt elnät kan bli bra för både landet, elkunderna och kommunen.

För Centerpartiet Orsa

Mikael Thalín, Håkan Yngström, Rosanna Thyrén och Anne-Marie Fröjd

W.O. T-S

Dnr: 14/KK-064-059

Kommunledningskontoret
Göran Grå

Kommunfullmäktige

Beslut avseende investering i elnät

Sammanfattning av ärendet

Elförsörjningen är en grundläggande samhällsfråga i Sverige och elnätet är en nödvändig del i överföringen av elektricitet. Det ligger i samhällets intresse att sådan samhällsviktig infrastruktur finns tillgänglig med god driftssäkerhet. Det moderna samhällets krav på elnätsinfrastrukturen kan förväntas öka under kommande årtionden. Redan idag finns flaskhalsar i utbyggnadstakt för att tillgodose tillskott av förnyelsebar el och etableringar av elintensiv industri. Utvecklingen inom elladdstolpar för elfordon förväntas också öka, tillsammans med kraven på att elnätet ska utvecklas i riktning mot "Smarta elnät". För att bygden ska kunna påverka utvecklingen finns nu en möjlighet att bli delägare till elnätsinfrastrukturen i Orsa kommun.

Det är sannolikt att elnätet i Orsa kommun inom kort kommer att bli till salu. Under slutet av 2013 har sådana indikationer funnits och Orsa kommun har uppvakts av företrädare för ett konsortium där de ingående aktörerna till stor del har hel eller delvis offentliga ägare, för att Orsa kommun ska fatta beslut om att deläga elnät. I samband med ett besök 16/12 med företrädare för Dala Energi och Malungs Elnät där även Mora kommun och Malungs kommun var närvarande, gavs information om att Fortum sålt hela sitt elnätsinnehav i Finland. Köpare var ett kanadensiskt, ett australiensiskt samt två mindre finska pensionsförsäkringsbolag. Fortums nätinnehav i Norge är just nu ute till försäljning. Med största sannolikhet kommer hela Fortums elnät i Sverige också att bli till salu, sannolikt under andra eller tredje kvartalet 2014.

Idag ägs elnätet i hela Orsa kommun av Fortum Elnät AB, tidigare Ryssa Elnät och Storas elnät. Fortum äger också elnätet i Vansbro och det regionala 130 kilovoltnätet, en gång ägt av Stora Kopparberg. Dessutom har man elnät på många andra håll i Sverige. Samtliga delar förmodas bjudas ut till försäljning.

Fortum anger själva att man vill koncentrera sig på att producera energi och även siktar på att etablera sig i Ryssland. Därför avser man sälja elnätet även i Sverige. Andra tänkbara förklaringar kan vara att man helt enkelt tjänar för lite på nätverksamheten eller har behov av att lösgöra kapital för stora investeringar i andra delar av sin verksamhet.

För samtliga elnätsbolag som i dagsläget ingår i det konsortium som kontaktat Orsa kommun ger en riskklassning hos UC grönt ljus och låga riskvärderingar. Elnätsinnehav är internationellt sett betraktat som säkra investeringar med trygg avkastning. Historiskt har elnät varit en lönsam affär för ägarna, där stora vinster gått tillbaks till huvudmannen varje år. Man kan också se vid jämförelser över Sverige, att de kommuner som behållit sitt elnät och inte sålt ut det, också har de lägsta elnätstaxorna i landet.

I dagsläget genererar elnätet överskott och därmed intäkter till sina ägare och det som en gång var Ryssa elnät ligger lite lägre än Fortums maxtariffer. Den svenska elnätsmarknaden är reglerad av

Energimarknadsinspektionen som avgör hur höga taxor elnätsbolagen får ha och hur stora höjningar man får göra. En utgångspunkt har så här långt varit att kunden betalar, men inte vilket pris som helst eftersom man inte kan välja elnätsleverantör.

Det finns givetvis risker med att göra investeringar i ett ägande av elnät. Dels är elmarknaden reglerad och faktiskt utfall av nyligen avlagda domslut eller vilken reglering på priset och krav på underhåll som kommer att omfatta svenska elnät i framtiden är okänt. Exakt vilket skick elnätet Fortum säljer faktiskt är i år inte heller känt och ingen totalbesiktning kommer att hinna genomföras inför ett köp.

I dagsläget ser de två huvudalternativen ut att vara; att antingen genom ett kommunalt bolag (arbetsnamn VÄMO Elnät AB) äga det elnät som finns i Orsa kommun eller att äga en andel i det större konsortium som planerar att förvärva hela Fortums elnätstillgångar i Sverige. I båda fallen krävs att kommunen ingår i det konsortium som vinner affären och att man är överens med övriga parter om hur ägandet kan fördelas.

Beslutsunderlag

Konsortialavtal VÄMO Elnät AB, daterat 2014-03-27

Bolagsordning VÄMO Elnät AB, daterad 2014-03-27

Grundprinciper för konsortialavtal Faure

PM statsstödsutredning

Tjänsteförslag

1. Kommunfullmäktige beslutar att Orsa kommun, om konsortiets anbud antas av Fortum, ska ingå som ägare av det lokala och regionala elnät som idag ägs av Fortum eldistribution.
2. Orsa kommuns andel i projekt Faure får uppgå till högst 14 000 000 kr. De medel som ska användas för detta ändamål hämtas från pensionsfonder, likvida medel och nyupplåning.
3. Kommunstyrelsen får i uppdrag att inom ovan angiven ram besluta om hur stor andel av likviden respektive finansieringskälla ska bidra med.
4. Kommunfullmäktige beslutar att godkänna konsortialavtal och bolagsordning för ett med Vansbro, Mora och Älvdalens kommuner nybildat samägt bolag, VÄMO Elnät AB, i enlighet med förslag daterat 2014-03-27.
5. NN och NN utses till Orsa kommuns styrelseledamöter med NN och NN som suppleanter.
6. NN utses till Orsa kommuns lekmannarevisor med NN som suppleant.

7. Kommunfullmäktige godkänner vidare grundprinciper för konsortialavtal mellan VÄMO Elnät AB och de i projekt Faure ingående intressenterna.
8. Detta beslut gäller under förutsättning att minst en av de övriga i VÄMO Elnät AB föreslagna delägarna fattar samma beslut och därmed ingår i det nybildade bolaget.

Göran Grå
Kommunchef

Ansvarig att genomföra beslutet	Beslutet delges
---------------------------------	-----------------

PM

Till: Mora kommun

Från: Advokaten Helena Rosén Andersson och biträdande juristen Anna Nikolina Erikson

Kopia:

Datum: 25 mars 2014

Ang: Projekt Fauré – statsstödsrättsliga aspekter

---

1. UPPDRAG OCH BEGRÄNSNING

Advokatfirman Lindahl har av Mora kommun fått i uppdrag att utreda under vilka förutsättningar statsstöd kan anses föreligga inom ramen för kommunens samarbete i "Projekt Fauré".

Vi anmärker att vi inte har haft i uppdrag att granska om det finns andra konkurrensrättsliga aspekter än statsstödsrättsliga.

2. PROJEKT FAURÉ

Under 2014 förväntas Fortum avyttra sin svenska eldistributionsverksamhet, Fortum Distribution AB. Den verksamhet som förväntas bli avyttrad definieras i **[bilaga 2 till Fauréavtalet, "Fortums Verksamhet" – den saknar vi tillgång till].**

Mot denna bakgrund har Mora kommun tillsammans med tre andra kommuner i Dalarnas län för avsikt att tillsammans bilda ett gemensamt aktiebolag "Dalarna NYAB" för att driva elnät i Dalarnas län. Syftet är att Dalarna NYAB ska ingå avtal med det ännu inte bildade s.k. "Faurébolaget", bestående av ett antal energibolag, nämligen Dala Energi AB, Härjeåns Kraft AB, Jämtkraft AB, Ljusdal Elnät AB, Malungs Elnät AB, Sundsvalls Elnät AB, Söderhamn Nära AB samt ett finansbolag. Dalarna NYAB och Faurébolaget avser att, tillsammans med en tredje aktör, den s.k. "Budpartnern" försöka förvärva Fortums verksamhet. Förvärvet avses ske genom ett tredje bolag "Budbolaget", som avses ägas av Faurébolaget och Budpartnern. Projektet i dess helhet benämns "Projekt Fauré".

Mora kommun har upplyst att den verksamhet som är planerad att bedrivas inom ramen för projektet endast består av elnätsdrift och att den inte ens indirekt genom dotterföretag avses innefatta elproduktion eller elförsäljning eller annan närliggande produktion eller försäljning. Vidare har Mora kommun upplyst om att de fyra kommunernas investering i projektet ska göras enligt marknadsmässiga principer.

3. SVAR

- 3.1 Vi gör bedömningen – utifrån nuvarande uppgifter – att det samarbete som Mora m.fl. kommuner avser att ingå genom Dalarna NYAB:s aktieäggande i Faurébolaget inte innefattar ett EU-rättsligt statsstöd från Mora m.fl. kommuner till ett eller flera företag. Vi gör bedömningen att samarbetet inte innebär en ekonomisk fördel till ett eller flera företag då samarbetet ska genomföras enligt marknadsmässiga principer.
- 3.2 En nödvändig åtgärd för kommunen att vidta, om det föreligger ett ekonomiskt stöd, är att förhandsanmäla stödet till EU-kommissionen för godkännande. Elnätsdrift är en sådan verksamhet som normalt inte anses ha en snedvridande effekt på konkurrensen och stöd till sådan drift kan komma att godkännas av EU-kommissionen. Risken för att det är fråga om ett otillåtet statsstöd ökar emellertid om elnätsdriften kompletteras av t.ex. elproduktion eller elförsäljning eller om Mora m.fl. kommuner utger stöd enligt icke marknadsmässiga principer. Om ett ekonomiskt stöd utges utan att förhandsanmälas till och godkännas av EU-kommissionen är det i sig otillåtet. Det är otillåtet fram till den tidpunkt då det eventuellt anmäls och senare godkännas av EU-kommissionen. För att närmare kunna granska om nämnda samarbeten kan anses innefatta statsstöd behöver vi få kompletterande information om t.ex. vilka åtaganden Dalarna NYAB har inom ramen för Fauréavtalet, om det övriga innehållet i samarbetet mellan Dalarna NYAB och Faurébolaget samt om innehållet i samarbetet med Budpartnern.

4. UTVECKLING AV SVARET

4.1 Utgångspunkter

4.1.1 Dalarna NYAB

Aktiebolaget Dalarna NYAB avses ägas av Mora, Orsa, Älvdalen och Vansbro kommuner. Föremålet för aktiebolagets verksamhet ska vara att äga och förvalta aktier i det konsortie som utgörs av Fauréavtalet vilket avser äga elnätstillgångar i södra Norrland och Dalarna. Aktiebolaget Dalarna NYAB ska därjämte, efter särskilt beslut i kommuner eller kommunala företag som är ägare till bolaget, kunna driva verksamhet jämförlig med ovanstående verksamhet. Aktiebolaget är skyldigt att utföra de uppdrag som detta tilldelats av sina ägare och verksamheten ska bedrivas åt ägarna eller i ägarnas ställe, se förslag till bolagsordning § 3.

Ändamålet med Dalarna NYAB:s verksamhet är att främja utvecklingen av infrastruktur med avseende på eldistribution och nätverksamhet och därmed förenlig verksamhet. Genom det ska bolaget säkra ett lokalt och regionalt ägande av elnätsinfrastruktur för att på sikt tillförsäkra kommunmedlemmarna inflytande över drift, underhåll och tariffer, se förslag till bolagsordning § 4.

Av konsortialavtalet p. 3.4.1 framgår att parterna i Dalarna NYAB ska tillskjuta 100 000 kronor i aktiekapital till aktiebolaget. Hur stort tillskott varje deltagande kommun svarar för framgår inte. Vi utgår från kommunernas tillskott motsvarar varje kommuns engagemang i aktiebolaget. Vidare anges att parterna därutöver inte har någon skyldighet att tillskjuta medel till aktiebolaget utöver vad som följer av aktiebolagets förpliktelser att tillskjuta medel enligt Fauréavtalet.

4.1.2 *Faurébolaget*

Nedan redovisas samtliga aktieägare i Faurébolaget. Aktieägarna består av flera hel- eller delägda kommunala aktiebolag samt eventuellt ett finansbolag. Uppgifterna är hämtade från respektive aktiebolags årsredovisning och/eller hemsida;

- Dala Energi AB ägs av Leksands, Rättviks och Gagnefs kommuner till ca 49 % och till resterande del av privata ägare.
- Härjeåns Kraft AB ägs till 37,6 % av Härjedalens kommun och till resterande del av privata ägare.
- Jämtkraft AB ägs av Östersunds, Krokoms och Åres kommuner.
- Ljusdal Elnät AB ägs av Ljusdals kommun.
- Malungs Elnät AB ägs av Malungs Elverk AB, vilket i sin tur ägs till 74 % av Malung-Sälens kommun och till resterande del av privata ägare.
- Sundsvalls Elnät AB ägs av Sundsvalls kommun
- Söderhamn nära AB ägs av Söderhamns kommun
- XY Finans AB [oklart vilket bolag och vem ägaren är]

4.1.3 *Nätverksamhet i Sverige*

I Sverige regleras nätsverksamhet främst av ellagen (1997:857).¹

För att ha rätt att bedriva nätverksamhet i Sverige krävs tillstånd av Energimarknadsinspektionen. Ett sådant tillstånd kallas nätkoncession, se 2 kap. 1 och 1 a §§ ellagen. Kravet på koncession innebär att samtliga eldistributörer måste godkännas av Elmarknadsinspektionen och en nätkoncession får därmed inte överlåtas utan tillstånd, se 2 kap. 16 § ellagen. Vidare framgår av lagen att den som har nätkoncession har ett flertal skyldigheter mot samhället, bland annat är koncessionshavaren tvungen att på skäliga villkor överföra el för annans räkning, se 3 kap. 9 § ellagen.

Det är nätföretagen själva som fastställer nättarifferna dvs. de avgifter som tas ut av nätkunderna. Dessa ska enligt 4 kap. 1 § ellagen vara objektiva och icke-diskriminerande. Nätföretagens frihet i detta avseende begränsas även av att tarifferna måste rymmas inom en på förhand fastställd intäktsram vilken reglerar de intäkter som varje enskilt nätföretag är tillåten att ha. Intäktsramen fastställs genom att nätföretagen, till Energimarknadsinspektionen, inkommer med förslag till intäktsram. Nätföretagen har således ett visst inflytande i frågan men den slutgiltiga intäktsramen fastställs av Energimarknadsinspektionen som vid fattandet av beslutet även har att beakta ett flertal bestämmelser i 5 kap. ellagen och förordningen (2010:304) om fastställande av intäktsram enligt (1997:857) ellagen.

---

¹ Lagen bygger delvis på EU:s direktiv 2009/72/EG (tidigare 2003/54/EG) om gemensamma regler för den inre marknaden för el.

4.2 Statsstöd

Samarbetet i projekt Fauré skulle kunna innefatta ett otillåtet statsstöd från Mora m.fl. kommuner till de företag som ingår i samarbetet och det oavsett om företagen är privata eller offentliga. Mot denna bakgrund redovisas EU:s statsstödsregler nedan.

4.2.1 *Det EU-rättsliga förbudet mot statsstöd*

Av art. 107 Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt ("FEUF") framgår att stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, vilket snedvrider eller hotar att snedvrída konkurrensen genom att gynna ett visst företag eller viss produktion utgör otillåtet statsstöd.

Med ett stöd avses inte enbart direkta ekonomiska överföringar av offentliga medel utan även exempelvis bidrag, räntesubventioner, försäljning eller köp till särskilt förmånliga villkor, kapitaltillskott och avstående från fordringar. Av t.ex. EU-kommissionens beslut i det svenska ärendet Uppsala Arena, SA.33618 (2012/C), framgår att ett samarbete mellan Uppsala kommun och ett s.k. arenabolag om samarbete för att uppföra och driva en arena i kommunen innefattade ett anmälningspliktigt statsstöd enligt art. 107 FEUF. EU-kommissionen beslutade dock att godkänna det i det enskilda fallet.

Det är endast EU-kommissionen som kan godkänna ett statsstöd och det är även EU-kommissionen som utövar tillsyn över medlemsstaternas tillämpning av statsstödsreglerna.

Om en kommun finner skäl att anta att en planerad åtgärd utgör statsstöd ska den informera den svenska regeringen genom Näringsdepartementet om det och om det är ett ekonomiskt stöd även anmäla det till EU-kommissionen för godkännande. Om ett statsstöd inte anmäls till EU-kommissionen, och därför inte heller godkänns av EU-kommissionen, är det i sig otillåtet. Det är otillåtet till dess att det anmäls och godkänns av EU-kommissionen. Ett s.k. genomförandeförbud gäller alltså till dess att stödet har godkänts.

Vidare föreskrivs i artikel 107.3 FEUF att visst stöd kan vara förenligt med den inre marknaden om det utges under följande förutsättningar:

- a) stöd för att främja den ekonomiska utvecklingen i regioner där levnadsstandarden är onormalt låg eller där det råder allvarig brist på sysselsättning och i de regioner som avses i artikel 349, med hänsyn till deras strukturella, ekonomiska och sociala situation,
- b) stöd för att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse eller för att avhjälpa en allvarig störning i en medlemsstats ekonomi,
- c) stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner, när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset,
- d) stöd för att främja kultur och bevara kulturarvet, om sådant stöd inte påverkar handelsvillkoren och konkurrensen inom unionen i en omfattning

som strider mot det gemensamma intresset,

e) stöd av annat slag i enlighet med vad rådet på förslag från kommissionen kan komma att bestämma genom beslut.

EU-kommissionen har ett omfattande utrymme för skönsmässig bedömning av nyss redovisade undantag.

Statsstöd är inte anmälningspliktiga om de omfattas av kommissionens särskilt angivna gruppundantag, se nedan.

4.2.2 *Gruppundantag*

Statsstöd till energiverksamhet

Av EU-kommissionens förordning (EG) nr 800/2008, genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den gemensamma marknaden, följer ett antal typer av statligt stöd vilka är undantagna från anmälningsplikten. Några omfattar stöd inom energisektorn och dessa redovisas i det följande.

Statsstöd till energiverksamhet är endast undantaget från anmälningsplikten till EU-kommissionen om det främjar vissa angivna miljöskyddåtgärder. Av p. 46 i skälen till ovan nämnda förordning framgår att anmälningsskyldigheten inte bör gälla för investeringsstöd som gör det möjligt för företagen att gå längre än gemenskapsnormerna eller att öka nivån på miljöskyddet i avsaknad av gemenskapsnormer, beträffande stöd till investeringar i energisparande åtgärder, investeringar i högeffektiv kraftvärme och miljöstöd till investeringar för att främja förnybara energikällor. Dessa gruppundantag framgår sedan av artiklarna 21, 22 och 23. Hur den stödberättigade kostnaden räknas ut framgår av artikel 18 p. 6 och 7. Beräkningen skiljer sig något åt beroende av vilket slags stöd det rör sig om men övergripande kan sägas att om kostnaden för att investera i miljöskydd lätt kan utskiljas från den totala investeringen är det den miljöskyddsrelaterade kostnaden som är stödberättigad. Om så inte är fallet ska skillnaden i investeringskostnader mellan om investeringen hade utförts med eller utan miljöskyddåtgärderna utgöra den stödberättigade kostnaden. Investeringen måste vidare bestå av en investering i materiella eller immateriella tillgångar och kostnaderna ska dessutom bestyrkas av en extern revisor.

Det är emellertid inte hela den stödberättigade kostnaden som omfattas av gruppundantagen och därmed är undantagen anmälningsplikt. Av artikel 21 framgår att stöd till miljöinvesteringar i energisparande åtgärder undantas från anmälningsplikt förutsatt att stödnivån inte överskrider 60 % alternativt 20 % av de stödberättigade kostnaderna beroende på hur beräkningen ska genomföras. Av artikel 22 framgår att stöd till miljöinvesteringar i högeffektiv kraftvärme undantas från anmälningsplikt om stödnivån inte överskrider 45 % av de stödberättigade kostnaderna. Av artikel 23 framgår att stöd till miljöinvesteringar för att främja energi från förnybara energikällor undantas från anmälningsplikt om det inte överskrider 45 % av de stödberättigade kostnaderna. Mer detaljerade bestämmelser om kostnadsberäkningarna framgår av artiklarna.

Ovan nämnda förordning träder ur kraft den 30 juni 2014. Därför ska det kort redogöras för några av de omständigheter som framgår av utkastet till ny gruppundantagsförordning av den 18 december 2013 vilken träder i kraft den 1 juli 2014.

Av p. 34 i skälen till utkastet framgår att investeringar i stödområden till förmån för energi från förnybara energikällor, kraftvärme samt effektiv fjärrvärme och fjärrkyla ska tillåtas under vissa förutsättningar som framgår av artiklarna. Tanken är att detta ska minimera deras snedvridande inverkan på den inre marknaden för energi och säkerställa en ökad inriktning på kostnadseffektivitet. På grund av den stora snedvridningspotentialen på den inre marknaden för energi får statligt stöd till produktion av el från icke-förnybara energikällor och energiinfrastrukturer inte undantas från anmälningsskyldigheten. Av p. 61 framgår att det måste säkerställas att stöd endast ges till hållbara former av förnybar energi. Precis som enligt nuvarande förordning är det endast åtgärder för miljöskydd som anses stödberättigade, liksom att det endast är andelar av de stödberättigade kostnaderna som är undantagna från anmälningsskyldighet.

Stöd av mindre betydelse

Vidare framgår av EU-kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 om tillämpningen av stöd av mindre betydelse att ett stöd är tillåtet och inte anmälningsskyldigt om det inte överstiger 200 000 euro under en period om tre beskattningsår.

4.2.3 *Tjänster av allmänt ekonomiskt intresse*

Av artikel 106.2 FEUF framgår att stöd kan utges till företag som tillhandahåller tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, om vissa kriterier är uppfyllda. Till sådana tjänster hör t.ex. tillhandahållande av elnät med stöd av en elnätskoncession.

I den s.k. Altmarkdomen, C-280/00, fann EU-domstolen att ersättning för offentliga tjänster inte utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 107 i FEUF under förutsättning att fyra kumulativa kriterier är uppfyllda.

1. Det företag som får stöd ska faktiskt ha ålagts skyldigheten att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, och dessa skyldigheter ska vara klart definierade. Det kan ske t.ex. genom tilldelning av en koncession.
2. Metoderna för att beräkna ersättningen ska vara fastställda i förväg på ett objektiva och öppet sätt.
3. Ersättningen får inte vara större än vad som är nödvändigt för att täcka hela eller delar av de kostnader som har uppkommit i samband med skyldigheterna att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, med hänsyn till de intäkter som har erhållits och till en rimlig vinst.
4. Om det företag som ges ansvaret för att tillhandahålla de allmännyttiga tjänsterna i ett specifikt fall inte har valts ut efter ett offentligt upphandlingsförfarande, som gör det möjligt att välja den anbudsgivare som kan tillhandahålla dessa tjänster till den lägsta kostnaden för det allmänna, ska storleken av den nödvändiga ersättningen fastställas på grundval av en undersökning av vilka kostnader som ett genomsnittligt och välskött företag med lämplig utrustning skulle ha haft.

4.2.4 *Fallet det polska elnätet*

Av EU-kommissionens beslut i ärendet SA N 56/2009 framgår att subventioner till företag för att modernisera och byta ut elnät med syftet att minska energiförluster utgjorde ett anmälningsskyldigt statsstöd enligt artikel 107 FEUF.

Företagen som potentiellt kunde tjäna på subventionerna var ett antal eldistributörer. EU-kommissionen konstaterade att eftersom eldistributionen i Polen regleras via koncessioner och de tariffer som tas ut kontrolleras av de polska myndigheterna förelåg en statlig kontroll över de fördelar som eldistributörerna eventuellt skulle komma att åtnjuta. Det framgick vidare att subventionerna skulle genomföras på ett sådant sätt att endast de kostnader som inte redan täckts av det faktum att elnätet förbättrats skulle vara ersättningsberättigade. Därav skulle eldistributörerna inte åtnjuta någon direkt fördel av subventionerna. Vidare prövade EU-kommissionen om elproducenter kunde tjäna på subventionerna eftersom ett bättre elnät skulle leda till färre energiförluster. Så var emellertid inte fallet eftersom det var eldistributörerna som stod för en sådan förlust. Mot denna bakgrund konstaterade EU-kommissionen att det endast kunde vara vertikalt integrerade företag som både producerade och distribuerade el som skulle kunna gynnas av subventionerna.

Beträffande frågan om det statliga stödet kunde snedvrída konkurrensen konstaterade EU-kommissionen att distribution av el är lokalt bundet och utgör ett s.k. naturligt monopol. Att ett företag skulle investera i nya elnät bedömdes därmed inte troligt varför subventionerna inte kunde anses ha en avhållande effekt på eventuella nya distributörer eftersom det inte fanns några sådana. Ur den aspekten kunde subventionerna inte ha en snedvrídande effekt på konkurrensen. Däremot kunde de företag som både distribuerade och producerade el gynnas eftersom den ökade effektiviteten kunde stärka deras finansiella position i förhållande till andra producenter på den inre marknaden. Mot denna bakgrund konstaterades att subventionerna utgjorde ett statsstöd som omfattades av anmälningsplikt enligt artikel 107 FEUF. EU-kommissionen kom dock fram till att subventionerna hade endast små snedvrídande effekterna i fråga om konkurrens och handel och att statsstödet därför var förenliga med den inre marknaden.

4.3 Sammanfattning

För att Projekt Fauré ska innefatta ett statsstöd krävs att samarbetet innefattar någon typ av ekonomiskt stöd till ett eller flera företag i samarbetet som inte ges till andra företag på marknaden. Eftersom samarbetet enligt Mora kommun ska genomföras på ett marknadsmässigt sätt är vår bedömning att projektet – mot bakgrund av vad som nu är upplyst – inte innefattar någon sådan ekonomisk fördel. Om stöd skulle utges är det rimligt att EU-kommissionen godkänner det eftersom elnätsdrift är ett s.k. naturligt monopol och att stöd till en sådan verksamhet normalt inte har en snedvrídande effekt på konkurrensen.

Förslag 2014-03-27

Bolagsordning för VÄMO Elnät AB

Godkänd av kommunfullmäktige i Mora kommun 2014-xx-xx

Godkänd av kommunfullmäktige i Orsa kommun 2014-xx-xx

Godkänd av kommunfullmäktige i Älvdalens kommun 2014-xx-xx

Godkänd av kommunfullmäktige i Vansbro kommun 2014-xx-xx

Antagen av bolagsstämma 2014-xx-xx

§ 1. Firma

Bolagets firma är VÄMO Elnät AB

§ 2. Säte

Styrelsen ska ha sitt säte i Mora kommun, Dalarnas län.

§ 3. Verksamhetsföremål

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att äga och förvalta aktier i konsortiet [namn] vilket äger elnätstillgångar i Södra Norrland och Dalarna.

Bolaget ska därjämte efter särskilt beslut i kommuner eller kommunala företag som är ägare till bolaget kunna driva verksamhet jämförlig med ovanstående verksamhet.

Bolaget är skyldigt att utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av sina ägare. Verksamheten ska bedrivas åt ägarna/i ägarnas ställe.

§ 4. Ändamålet med bolagets verksamhet

Syfte med bolaget är att genom ovan angivna verksamhetsbeskrivning främja utvecklingen av infrastruktur med avseende på eldistribution och nätverksamhet och därmed förenlig verksamhet. Genom förfarandet ska bolaget säkra ett lokalt och regionalt ägande av elnätsinfrastruktur. Detta för att på sikt tillförsäkra kommunmedlemmarna inflytande över drift, underhåll och tariffer.

Bolaget ska agera med iakttagande av samma villkor och vinstbegränsningar som skulle ha gällt för det fall bolagets verksamhet istället utförts i kommunal regi. Detta innebär att bolaget kontinuerligt ska säkerställa att det agerar väl inom ramen för det kommunala ändamålet med bolagets verksamhet (den kommunala kompetensen) samt med efterlevnad av de befogenhetsbegränsade principer som reglerar den kommunala förvaltningen. Bolaget äger alltid göra avsteg helt från nämnda principer om författningsreglerade undantag så medger.

Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar utskiftas bland aktieägarna.

§ 5. Insyn i bolaget

Allmänheten har rätt att ta del av handlingar hos bolaget enligt de grunder som gäller för allmänna handlingars offentlighet i 2 kap tryckfrihetsförordningen samt enligt offentlighets- och sekretesslagen.

§ 6. Fullmäktiges rätt att ta ställning

Bolaget ska bereda kommunfullmäktige i Mora, Orsa, Älvdalens och Vansbro kommuner möjlighet att

ta ställning innan sådana beslut i verksamheten fattas som är av principiell betydelse eller annars av större vikt.

§ 7. Aktiekapital

Aktiekapitalet ska vara 100 000 kronor.

§ 8. Antal aktier

Antalet aktier i bolaget ska vara 100 stycken.

§ 9. Styrelse

Styrelsen ska bestå av lägst åtta ledamöter med lika många personliga suppleanter. Kommunfullmäktige i Mora, Orsa, Älvdalens och Vansbro kommuner utser vardera två styrelseledamöter och suppleanter.

Ledamöterna utses för tiden från den årsstämma som följer närmast efter det att val till kommunfullmäktige förrättats fram till slutet av den årsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige.

Ordförande och vice ordförande utses av bolagsstämman.

§ 10. Revisorer

För granskning av bolagets årsredovisning jämte räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses av bolagsstämman minst en revisor och en revisorssuppleant.

Revisorns och revisorssuppleantens uppdrag gäller till slutet av den årsstämma som hålls under det fjärde räkenskapsåret efter revisorsvalet.

§ 11. Lekmannarevisor

För samma mandatperiod som gäller för bolagets revisor ska kommunfullmäktige i Mora, Orsa, Älvdalens och Vansbro kommuner utse en lekmannarevisor med suppleant vardera.

§ 12. Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma ska ske genom brev till aktieägarna tidigast fyra veckor och senast två veckor före stämman.

§ 13. Utomståendes närvarorätt vid bolagsstämma

Bolagsstämman är offentlig. Bolagsstämman får dock besluta att överläggningen i visst ärende ska ske inom stängda dörrar

§ 14. Ärenden på bolagsstämman

Ordinarie bolagsstämma (årsstämma) hålles årligen inom sex månader efter räkenskapsårets utgång och följande ärenden ska därvid förekomma till behandling:

1. Stämmans öppnande.
2. Val av ordförande för stämman.
3. Upprättande och godkännande av röstlängd.
4. Val av en eller två protokolljusterare.
5. Godkännande av dagordning.
6. Prövande av om stämman blivit behörigen sammankallad.

7. Framläggande av årsredovisningen, revisionsberättelsen och lekmannarevisorernas granskningsrapport.
8. Beslut om
  - a) fastställande av resultat- och balansräkningen,
  - b) dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen,
  - c) ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören.
9. Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorer och lekmannarevisorer med suppleanter.
10. Anmälan av vilka styrelseledamöter med suppleanter och lekmannarevisorer med suppleanter som utsetts av kommunfullmäktige i Mora, Orsa och Älvdalens kommuner.
11. Val av revisor och revisorssuppleant
12. Val av ordförande och vice ordförande i styrelsen.
13. Annat ärende som ankommer på bolagsstämman enligt aktiebolagslagen eller bolagsordningen.

§ 15. Bolagsstämmans kompetens

Beslut i följande frågor ska alltid fattas av bolagsstämman:

- fastställande av budget för verksamheten
- ram för upptagande av krediter
- ställande av säkerhet
- bildande av bolag
- köp eller försäljning av bolag eller andel i sådant
- beslut i annat ärende av principiell betydelse eller annars av större vikt

§ 16. Räkenskapsår

Aktiebolagets räkenskapsår ska vara 1 januari - 31 december.

§ 17. Firmateckning

Firman tecknas förutom av styrelsen av två styrelseledamöter i förening samt av styrelseledamot i förening med verkställande direktören. Verkställande direktören äger alltid rätt att teckna bolagets firma inom ramen för den löpande förvaltningen.

§ 18. Hembud

Hembudsskyldighet

Har aktie – oavsett fångets art – övergått till ny ägare ska aktien genast av förvärvaren hembjudas till aktieägarna till inlösen genom skriftlig anmälan hos bolagets styrelse. Åtkomsten av aktien ska därvid styrkas. Anmälan ska även innehålla uppgift om villkoren för äganderättsövergången och den ersättning som lämnats för aktien samt de villkor som förvärvaren ställer för inlösen.

När anmälan gjorts om akties övergång ska detta genom styrelsens försorg genast antecknas i aktieboken med uppgift om dagen för anmälan. Bolaget ska lämna en underrättelse om hembudet till varje lösningsberättigad med känd postadress med anmodan till den, som önskar begagna lösenrätten, att skriftligen framställa lösningsanspråk hos bolagets styrelse inom två månader räknat från anmälan till styrelsen om akties övergång. Erbjudandet om hembud får inte utnyttjas för ett mindre antal aktier än erbjudandet omfattar.

Företräde mellan flera lösningsberättigade

Anmälan om lösningsrätt ska genom styrelsens försorg genast antecknas i aktieboken med uppgift om dagen för anmälan. Anmäler sig flera lösningsberättigade ska samtliga aktier så långt det är

möjligt fördelas mellan de lösningsberättigade i förhållande till deras tidigare innehav av aktier i bolaget. Återstående aktier fördelas genom lottning av aktiebolagets styrelse eller, om någon lösningsberättigad begär det, av notarius publicus.

Lösenbelopp och betalning

Lösenbeloppet ska utgöras, där fånet är köp, av köpeskillingen. Om parterna inte kommer överens bestäms köpeskillingen i den ordning lagen (1991:116) om skiljeförfarande stadgar.

Lösenbeloppet ska betalas inom en månad från den tidpunkt då lösenbeloppet blev bestämt.

Talan i fråga om hembud måste väckas inom två månader från den dag då lösningsanspråket framställdes hos bolaget.

När det står klart att lösningsrätten inte utnyttjats äger den som gjort hembudet rätt att bli registrerad för aktien.

Under hembudstiden har överlåtaren rätt att utöva rösträtten och därmed sammanhängande rättigheter för aktien.

§ 19. Inspektionsrätt

Kommunstyrelserna i Mora, Orsa, Älvdalens och Vansbro kommuner äger rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Detta gäller dock endast i den mån hinder inte möter på grund av författningsreglerad sekretess.

§ 20. Ändring av bolagsordning

Denna bolagsordning får inte ändras utan godkännande av kommunfullmäktige i Mora, Orsa, Älvdalens och Vansbro kommuner.

KONSORTIALAVTAL

mellan

Mora Kommun

Orsa Kommun

Älvdalen Kommun

Vansbro Kommun

angående

gemensamt ägande i

VÄMO Elnät AB

1.	Definitioner	3
2.	Bakgrund	4
3.	Bolaget	5
4.	Överlåtelse av Aktier m.m.	12
5.	Konsortialavtalets giltighetstid, ikraftträdande och omförhandling.	13
6.	Förtida uppsägning	14
7.	Inlösen av Aktier	14
8.	Värdering	15
9.	Villkor	16
10.	Sekretess	16
11.	Övriga bestämmelser	16
12.	Tvistlösning och tillämplig lag	17

KONSORTIALAVTAL

Detta konsortialavtal ("Konsortialavtalet") har träffats den [...] 2014 ("Avtalsdagen") mellan Mora Kommun (org.nr 212000-2213), Orsa Kommun (org.nr 212000-2189), Älvdalen Kommun (org.nr 212000-2197) och Vansbro Kommun (org.nr 212000-2130).

1. Definitioner

1.1 I detta Konsortialavtal betyder:

"Aktiebolagslagen"	aktiebolagslagen (2005:551);
"Aktier"	de aktier i Bolaget som Part direkt eller indirekt vid var tid äger;
"Bolaget"	VÄMO Elnät AB
"Budet"	det bud som Budbolaget lägger enligt punkt 4.1 i Fauréavtalet nedan rörande förvärvet av Fortums Verksamhet;
"Budbolaget"	det av Budpartnern och Faurébolaget gemensamt ägda aktiebolaget [...], org.nr [...], för lämnande av Budet;
"Budpartner(n)"	[...], den part med vilken Faurébolaget avser att tillsammans med lägga Budet;
"Budvillkoren"	de villkor för Budet vars grundprinciper anges i bilaga till Fauréavtalet och som Budpartnern och Faurébolaget kommer att enas om och stå bakom;
"Closing"	den dag då Budbolaget eller annan förvärvar Fortums Verksamhet;
"Fauréavtalet"	det konsortialavtal som avses att ingås mellan Dala Energi AB, Härjeåns Kraft AB, Jämtkraft AB, Ljusdal Elnät AB, Malungs Elnät AB, Sundsvalls Elnät AB, Söderhamn Nära AB och XY Finans AB och som Bolaget har för avsikt att bli part i;
"Faurébolaget"	det bolag som definieras i punkt 2.1.2;
"Fortums Verksamhet"	den verksamhet som definieras i punkt 2.1.1;
"Industriparterna"	parterna till Fauréavtalet förutom XY Finans;

”Konsortialavtalet”	detta konsortialavtal, inklusive bilagor, vilka var och en utgör en integrerad del av Konsortialavtalet;
”Parterna”	Mora Kommun, Orsa Kommun, Älvdalen Kommun och Vansbro Kommun gemensamt;
”Uppdelningsavtalet”	det avtal som förväntas ingås mellan Faurébolaget och Budpartnern, vars grundläggande uppdelningsprinciper för delning av Fortums Verksamhet som ska ske efter Closing anges i bilaga till Fauréavtalet;
”Uppdelningskarta”	den karta, bilaga till Fauréavtalet, som visar den tänkta huvudsakliga uppdelningen av eldistributionsnäten mellan Budpartnern och Faurébolaget; och
”Verksamheten”	Bolagets verksamhet såsom den definieras i punkt 3.1 och i Bolagets bolagordning.

2. Bakgrund

2.1 Fortums verksamhet som är föremål för avyttring

- 2.1.1 Under 2014 förväntas Fortum avyttra sin svenska eldistributionsverksamhet Fortum Distribution AB. Den verksamhet som förväntas bli avyttrad definieras i bilaga 2 till Fauréavtalet (”Fortums Verksamhet”).
- 2.1.2 Dala Energi AB, Härjeåns Kraft AB, Jämtkraft AB, Ljusdal Elnät AB, Malungs Elnät AB, Sundsvalls Elnät AB, Söderhamn Nära AB och XY Finans AB avser att ingå Fauréavtalet och bilda det bolag (”Faurébolaget”) som tillsammans med Budpartnern kommer försöka förvärva Fortums Verksamhet genom Budbolaget.
- 2.1.3 Parterna har för avsikt att genom bildandet av Bolaget och ingåendet av Konsortialavtalet tillse att Bolaget blir part i Fauréavtalet och att Bolaget förvärvar aktier i Faurébolaget. Genom ingående av Fauréavtalet ska Bolaget ikläda sig samtliga de rättigheter och skyldigheter som enligt Fauréavtalet tillkommer Industriparterna.
- 2.1.4 Detta Konsortialavtal reglerar Parternas inbördes rättigheter och skyldigheter i förhållande till Bolaget. Fauréavtalet reglerar Bolagets rättigheter och skyldigheter i förhållande till de andra parterna i Fauréavtalet samt huvuddrag för hur Faurébolagets motsvarande rättigheter och skyldigheter mot Budpartnern är tänkta att regleras.

- 2.2 Konsortialavtalets omfattning - Parternas och Bolagets allmänna åtaganden
- 2.2.1 Konsortialavtalet reglerar Parternas rättigheter och skyldigheter gentemot varandra och Bolaget i samband med ägandet av Aktierna samt Parternas övriga samarbeten och mellanhavanden inom de verksamheter som beskrivs häri.
- 2.2.2 Parternas och Bolagets agerande ska präglas av lojalitet för de principer som kommer till uttryck i detta Konsortialavtal och de vid var tid meddelade ägardirektiven för Bolaget, samt en vilja att i samförstånd skapa goda förutsättningar för Parternas och Bolagets verksamhet. Parterna och, i den mån tillämpligt, Bolaget åtar sig sålunda att:
- (a) delta och rösta, själv eller genom ombud, på varje bolagsstämma i Bolaget i enlighet med bestämmelserna i detta Konsortialavtal och vid var tid gällande ägardirektiv för Bolaget;
  - (b) se till att Bolagets styrelse har den sammansättning som anges i detta Konsortialavtal;
  - (c) se till att de styrelseledamöter och suppleanter som utsetts på förslag av Part deltar i och röstar på styrelsemöten i Bolaget i enlighet med bestämmelserna i detta Konsortialavtal och de vid var tid meddelade ägardirektiven för Bolaget;
  - (d) så långt det är lagligt möjligt se till att Bolaget tillträder detta Konsortialavtal i tillämpliga delar samt efterlever de bestämmelser som rör Bolaget och att Bolaget lojalt accepterar de av den valda styrelsen framtagna bilagorna till detta Konsortialavtal, baserat på de principer som finns häri;
  - (e) delge varandra all sådan information som är nödvändig för att Parterna och Bolaget vid var tid ska kunna optimera sitt samarbete och åstadkomma gemensamt optimal drift;
  - (f) se till att Bolaget agerar i enlighet med Bolagets rättigheter och skyldigheter enligt Fauréavtalet; och
  - (g) i övrigt agera i enlighet med bestämmelserna i och syftet med detta Konsortialavtal och i enlighet med vid var tid gällande ägardirektiv för Bolaget.
3. Bolaget
- 3.1 Bolagets verksamhet
- 3.1.1.1 Bolagets verksamhet ska vara att äga och förvalta aktier i Faurébolaget. Bolaget ska därjämte efter särskilda beslut av var och en av Parterna kunna driva verksamhet jämförlig med ovanstående verksamhet.
- 3.1.1.2 Bolagets verksamhet ska bedrivas åt eller på uppdrag av de kommuner som utgör Parterna till detta Konsortialavtal.

- 3.1.1.3 Verksamheten i Bolaget ska bedrivas utifrån sakliga och långsiktigt ekonomiskt hållbara principer. Bolaget ska skapa de ekonomiska utrymmen som behövs för att kunna fullfölja Parternas intentioner avseende det kommunala ändamålet med Bolaget. Bolaget ska ha som ekonomiskt mål för sin verksamhet att ge värdebeständighet för insatt aktiekapital. Skulle Bolaget upplösas ska dess behållna tillgångar, utöver tillskjutet aktiekapital, tillfalla Parterna i proportion till aktieinnehavet.
- 3.1.1.4 Verksamheten i Bolaget ska inte bedrivas i vinstsyfte. Om Bolaget eller Bolaget genom dess dotter- eller intressebolag bedriver verksamhet som enligt lag ska bedrivas på affärsmässig grund ska emellertid kommunallagens självkostnadsprincip inte tillämpas i den delen.
- 3.2 Bolagsordningen och dess relation till Konsortialavtalet
- 3.2.1 Bolagets bolagsordning har vid ingåendet av detta Konsortialavtal den lydelse som framgår av upprättat förslag, daterat 2014-03-27
- 3.2.2 Vid bristande överensstämmelse mellan Bolagets bolagsordning och detta Konsortialavtal ska lydelsen i detta Konsortialavtal äga företräde mellan Parterna.
- 3.3 Ägardirektiv
- 3.3.1 Bolaget ska följa av ägarkommunerna gemensamt utfärdade ägardirektiv.
- 3.3.2 Ägardirektiven ska antas av respektive Parts kommunfullmäktige och därefter av bolagsstämman i Bolaget.
- 3.4 Ägar- och kapitalstruktur i Bolaget
- 3.4.1 Bolaget har vid undertecknandet av detta Konsortialavtal ett aktiekapital om 100 000 kronor fördelat på 100 aktier, vilka ägs av Parterna enligt följande:

Part	Antal Aktier och röster
	[Anm. aktierna fördelas efter gjort åtagande om maxkapital nedan [?]]
Mora Kommun	40
Orsa Kommun	20
Älvdalen Kommun	20
Vansbro Kommun	20

- 3.5 Finansiering av Verksamheten på kort och lång sikt
- 3.5.1 Parterna är skyldiga att tillskjuta Bolaget det egna kapital som framgår av punkt 3.4, men ska därutöver inte ha någon skyldighet att tillskjuta medel till Bolaget utöver vad som följer av Bolagets förpliktelse att tillskjuta medel enligt Fauréavtalet, varvid sådant tillskott ska, vid behov, tillskjutas av Parterna i förhållande till deras aktieinnehav i Bolaget. Beslut att tillskjuta ytterligare kapital utöver vad som framgår av punkt 3.4 förutsätter, oavsett om frågan ska behandlas vid styrelsemöte eller på bolagsstämma och oavsett vad Aktiebolagslagen eller bolagsordningen i Bolaget stadgar, samtliga Parters respektive samtliga ledamöters samtycke.
- 3.5.2 Tillskott ska i första hand ske genom aktieägartillskott. Inför varje tillskott ska dock styrelsen pröva om aktuellt tillskott, utifrån en skatterättslig bedömning, istället rätteligen borde lämnas såsom driftsbidrag med den fördelningsgrund som fördelningen av aktiekapitalet utgör.
- 3.5.3 Tillskott ska verkställas inom 30 dagar från det att Bolagets styrelse begärt tillskott.
- 3.6 Bolagets förvaltning och organisation
- 3.6.1 Styrelsen
- 3.6.1.1 Styrelsen ska vid var tid bestå av åtta stämموvalda ledamöter och upp till åtta stämموvalda suppleanter, om inte annat överenskoms mellan Parterna.
- 3.6.1.2 Styrelseledamöterna och suppleanterna ska nomineras enligt följande:
- (a) Mora Kommun har rätt att nominera två styrelseledamöter och två suppleanter;
  - (b) Orsa Kommun har rätt att nominera två styrelseledamöter och två suppleanter;
  - (c) Älvdalen Kommun har rätt att nominera två styrelseledamöter och två suppleanter; och
  - (d) Vansbro Kommun har rätt att nominera två styrelseledamöter och två suppleanter.
- 3.6.1.3 En styrelsesuppleant som nominerats av Part får bara ersätta sådan styrelseledamot som nominerats av samma Part.
- 3.6.1.4 Styrelsens ordförande - som också ska vara ordförande vid bolagsstämma - och vice ordföranden ska utses av styrelsen.
- 3.6.1.5 Parts rätt att nominera styrelseledamöter och suppleanter omfattar också en rätt för samma Part att när som helst begära att en tidigare nominerad styrelseledamot eller suppleant entledigas. När en styrelseledamot eller suppleant som nominerats av Part utträtt ur styrelsen eller entledigats, oavsett skäl, ska den Part som nominerat personen inom skälig tid nominera en efterträdare.

- 3.6.1.6 Parts rätt att nominera och entlediga styrelseledamot eller suppleant i enlighet med Konsortialavtalet ska utövas på bolagsstämma i Bolaget. Om Part önskar utöva sådan rätt ska styrelsen utan dröjsmål sammankalla bolagsstämma i Bolaget. På begäran av sådan Part ska bolagsstämman hållas per capsulam. Parterna förbinder sig att på bolagsstämman rösta i enlighet med den berättigade Partens instruktioner.
- 3.6.1.7 Arvode till styrelseledamöter och suppleanter (om sådana utsetts) ska inte utgå.
- 3.6.1.8 Parterna har gjort bedömningen att några arbetstagarrepresentanter inte enligt lag för närvarande behöver ta plats i styrelsen. Skulle det senare visa sig att arbetstagarerna enligt tvingande bestämmelser i lag har rätt till att utse arbetstagarrepresentanter till styrelsen ska Parterna sträva efter, i den mån det är möjligt, att sådana representanter inte rubbar balansen mellan de partsutsedda ledamöterna enligt ovan.
- 3.6.1.9 Suppleanterna deltar normalt inte i styrelsemötena utan endast vid förfall för en ordinarie ledamot.
- 3.6.1.10 Styrelseledamöterna ska alltid agera i Bolagets bästa intresse.
- 3.6.2 Arbetsordning och instruktioner
- 3.6.2.1 Parterna ska tillse att Bolagets styrelse omgående antar en instruktion avseende ekonomisk rapportering samt om en verkställande direktör utses en instruktion avseende arbetsfördelning mellan styrelsen och verkställande direktören. Instruktionerna ska upprättas i enlighet med aktiebolagslagen och med beaktande av vad som överenskommit i detta Konsortialavtal.
- 3.6.2.2 Bolagets styrelse ska snarast efter tillträddandet utarbeta och fastställa en arbetsordning för styrelsens arbete.
- 3.6.3 Styrelsemöten
- 3.6.3.1 Styrelsen ska sammanträda på kallelse av ordföranden. Ordföranden ska utfärda kallelse till styrelsesammanträde om och när Part så begär.
- 3.6.3.2 Kallelse till styrelsemöte med angivande av plats och dagordning ska skickas till samtliga styrelseledamöter minst en vecka före styrelsemötet om inte Parterna har överenskommit om en kortare tid eller ärendets brådskande natur så kräver. Dagordningen ska förberedas av ordföranden. Till kallelsen ska biläggas dokumentation och bakgrundsmaterial inför styrelsemötet.
- 3.6.3.3 Om inte annat beslutas av ordföranden, eller en styrelseledamot så begär, kan styrelsemötena hållas på lämpligt sätt utan att styrelseledamöterna träffas, t.ex. på telefon, varefter samtliga styrelseledamöter ska underteckna protokollet.
- 3.6.3.4 Om inte annat följer av Bolagets bolagsordning eller av detta Avtal ska styrelsens beslut fattas med enkel majoritet.

- 3.6.3.5 Om inte styrelsen beslutar annorlunda ska Bolaget teckna en VD- och styrelseansvarsförsäkring hos ett väletablerat och välrenommerat försäkringsbolag enligt vid var tid gällande branschpraxis.
- 3.6.4 Styrelsens ordförande
- 3.6.4.1 Styrelsens ordförande har utslagsröst i samtliga frågor som inte kräver enighet i enlighet med punkten 3.6.11 nedan. Parterna ska dock alltid sträva efter att ordföranden inte ska behöva använda sig av sin utslagsröst.
- 3.6.5 Verkställande direktör
- 3.6.5.1 Bolagets styrelse kan komma att utse en verkställande direktör för Bolaget.
- 3.6.5.2 En sådan utsedd verkställande direktör ska ansvara för Bolagets löpande verksamhet i enlighet med aktiebolagslagen och de instruktioner som meddelas av styrelsen från tid till annan.
- 3.6.5.3 Verkställande direktören ska vidare delta på styrelsemöten i Bolaget.
- 3.6.6 Fullmäktiges yttranderätt
- 3.6.6.1 Bolaget ska bereda respektive Parts kommunfullmäktige möjlighet att ta ställning innan beslut i verksamheten, som är av principiell betydelse eller annars av större vikt, fattas.
- 3.6.7 Samrådsmöten
- 3.6.7.1 Bolaget och Parterna ska minst en gång per år ha samrådsmöten vid vilka parterna ska samråda kring Bolagets verksamhet och utveckling samt ekonomiska utveckling. Samrådsmötena ska tjäna som underlag för Parternas årliga kontroll av att Bolagets verksamhet följer bolagsordningen, detta Konsortialavtal och gällande ägardirektiv.
- 3.6.7.2 Parternas kommunstyrelser ska enligt 6 kap. 1 a § kommunallagen i årliga beslut pröva om Bolagets verksamhet under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala behovenheterna.
- 3.6.8 Revisorer
- En revisor eller ett revisionsbolag och upp till en revisorsuppleant ska utses av Parterna för den huvudsakliga granskningen av Bolagets verksamhet och förvaltning. Vardera Part har dessutom rätt att utse en lekmannarevisor och en lekmannarevisor-suppleant.
- 3.6.9 Övrig personal
- Styrelsen ska besluta i vilken utsträckning Bolaget ska anställa eller via konsultavtal kontraktera den nyckelpersonal som krävs för driften av Bolaget.

3.6.10 Bolagsstämma

3.6.10.1 Bolagsstämma ska hållas då så erfordras enligt lag, bestämmelserna i Bolagets bolagsordning eller enligt bestämmelse i detta Konsortialavtal. Extra bolagsstämma ska hållas i Bolaget om någon av Parterna begär det.

3.6.10.2 Parterna ska senast vid kallelsen till årsstämma av Bolaget erhålla avskrift av de redovisningshandlingar som ska behandlas på bolagsstämman och, senast tre veckor efter stämman, avskrift av bolagsstämmoprotokollet.

3.6.11 Enighet vid vissa beslut

3.6.11.1 För giltigt beslut på bolagsstämma eller vid styrelsebeslut krävs i nedanstående frågor enighet mellan Parterna och vid styrelsebeslut mellan Parternas styrelserepresentanter (med undantag för, i förekommande fall, utsedda arbetstagarledamöter, vilkas samtycke inte krävs för att sådan majoritet ska anses föreligga):

- (a) ändring av bolagsordningen, dock ej innefattande ändringar som endast är påtvingade på grund av lag eller annan tvingande bestämmelse eller tvingande myndighetsbeslut eller som följer av detta Konsortialavtal;
- (b) ändring av Bolagets aktiekapital, utgivande av konvertibler eller teckningsoptioner, upptagande av vinstandelslån eller kapitalandelslån samt övriga åtgärder eller avtal med liknande effekter om sådan ändring m.m. inte följer av detta Konsortialavtal;
- (c) beslut om tillskott enligt punkt 3.5.1;
- (d) vinstutdelning avvikande från Bolagets vinstutdelningspolicy enligt punkt 3.7 nedan;
- (e) annan värdeöverföring enligt 17 kap. Aktiebolagslagen från Bolaget till Part eller tredje man;
- (f) ingående, ändring eller uppsägning av avtal eller annat beslut om vidtagande av åtgärd eller beslut om att underlåta att vidtaga åtgärd, allt i den mån densamma eller sådant beslut är av väsentlig eller principiell betydelse för Verksamheten;
- (g) väsentlig ändring (inklusive förnyelse/förlängning) eller uppsägning av avtal mellan Bolaget och tredje man eller Part av väsentlig betydelse för Bolaget;
- (h) väsentlig investering eller förvärv utöver Budet;
- (i) avyttring av tillgång av väsentlig betydelse för Verksamheten liksom försäljning av hela eller väsentliga delar av Verksamheten;
- (j) utseende och entledigande av verkställande direktör;
- (k) planering eller påbörjande av verksamhet utanför ramen för Verksamheten;

- (l) trädande i frivillig likvidation, eller beslut om ingivande av ansökan om företagsrekonstruktion eller konkurs;
- (m) utseende av firmatecknare;
- (n) bildande, förvärv eller nedläggning av dotter- eller intressebolag eller förvärv av aktier eller andra andelar i annan juridisk person;
- (o) fastställande och fördelning av styrelsearvoden;
- (p) ändringar i styrelsens arbetsordning, instruktion för verkställande direktör eller instruktion för ekonomisk rapportering;
- (q) fusion eller delning enligt Aktiebolagslagen;
- (r) upptagande av lån eller ställande av säkerhet utöver vad som följer av ordinär checkräkning för löpande utgifter och ändamålsenlig likviditetshantering; och
- (s) beslut eller åtgärd enligt punkterna (a)-(r) ovan beträffande dotterbolag eller annan juridisk person ägd och kontrollerad av Bolaget.
- (t) beslut om annan väsentlig förändring av del av eller hela Bolagets verksamhet

3.6.11.2 Om beslut i fråga där erforderlig majoritet för giltigt beslut av styrelse inte uppnås, ska ärendet bordläggas och avgöras vid ett nytt styrelsesammanträde som ska hållas tidigast fyra och senast åtta veckor därefter på tid som ordföranden bestämmer, genom beslut med erforderlig majoritet vid det nya styrelsesammanträdet. Uppnås inte vid detta styrelsesammanträde erforderlig majoritet i enlighet med ovanstående, ska på yrkande av en styrelseledamot eller styrelsesuppleant frågan hänskjutas till avgörande på bolagsstämma, som ska hållas tidigast fyra och senast åtta veckor därefter på tid som ordföranden bestämmer.

3.6.11.3 Under tiden fram till bolagsstämman som ska hållas enligt punkt 3.6.11.2 ska Parterna försöka lösa oenigheten genom medling av en av Parterna gemensamt utsedd neutral person eller grupp av personer eller den denna utser, varvid det åligger vardera Part att förutsättningslöst och med iakttagande av den lojalitetsplikt som existerar under detta Konsortialavtal, söka nå enighet. Uppnås vid bolagsstämman inte erforderlig majoritet för giltigt beslut i frågan trots medlingen, ska frågan avföras från vidare behandling i Bolaget under en period om tolv månader. Den omständighet att erforderlig majoritet inte kan uppnås ska inte ge rätt till förtida uppsägning av detta Konsortialavtal.

3.6.12 Firmateckning

Bolagets firma ska tecknas av styrelsen eller av dem bland styrelsens ledamöter, suppleanter och verkställande direktören som styrelsen därtill utser. Bemyndigandet får endast avse två personer i förening vilka ska ha nominerats av olika Parter. Verkställande direktörens firmateckningsrätt i visst avseende följer av Aktiebolagslagen.

3.7 Utdelning av vinst etc.

När Bolaget har tillräcklig likviditetsreserv, ska överskjutande medel delas ut till Parterna i förhållande till deras respektive ägande i Bolaget i enlighet med bolagstämans beslut.

4. Överlåtelse av Aktier m.m.

4.1 Allmänt

4.1.1 Part äger inte rätt att överlåta, pantsätta eller på annat sätt överföra eller belasta sina Aktier såvida annat inte framgår av detta Konsortialavtal och äger inte heller förhandla med tredje part om försäljning av Aktier såvida inte Parten har uppfyllt de skyldigheter som följer av denna punkt 4.

4.1.2 Oaktat vad som sägs i punkt 4.1.1 äger Part överlåta samtliga sina Aktier till en svensk juridisk person som är helägd av och till fullo kontrollerad av Part, under förutsättning att den nya aktieägaren tillträder detta Konsortialavtal till fullo genom att underteckna en kopia härav och under förutsättning att den överlåtande Parten garanterar förvärvarens uppfyllande av sina åtaganden enligt detta Konsortialavtal.

4.2 Principer för överlåtelser av Aktier

Om Part önskar överlåta sina Aktier ska sådan Part i första hand påkalla förhandling angående överlåtelse av dennes Aktier med övriga Parter. Först om en överlåtelse av Aktierna (samtliga eller delar därav) till någon eller några av Parterna inte kommer till stånd äger Part rätt att avyttra de aktuella Aktierna till tredje man enligt bestämmelserna i denna punkt 4.

En överlåtelse av Aktier får som tidigast initieras 24 månader efter Closing.

4.3 Påkallande av förhandling

Part har rätt att påkalla förhandling med de andra Parterna angående överlåtelse av Parts Aktier enligt vad som framgår av denna punkt 4. Sådan påkallelse ska ske genom skriftlig begäran till Bolagets styrelse.

4.4 Om Parterna inte kan enas

4.4.1 För det fall Parterna inte kan enas om villkoren för en överlåtelse äger den Part som påkallat förhandling enligt punkten 4.3 rätt att, inom en tidsperiod om sex månader från det att förhandlingen har slutförts i enlighet med punkten 4.3 och efter det att de övriga Parterna givits möjlighet att under en period om 30 dagar matcha de villkor som erbjudits av tredje man, oavsett om sådant erbjudande lämnas före eller efter det att den ovan nämnda förhandlingen slutförts, överlåta samtliga sina Aktier till tredje man på villkor som inte är annorlunda än vad som erbjudits och att förvärvaren tillträder detta Konsortialavtal i den avyttrande Partens ställe.

4.4.2 Bestämmelserna om hembud i Bolagets bolagsordning ska inte tillämpas vid en överlåtelse i enlighet med punkt 4.4.1 ovan.

4.5 Annan parts inträde

4.5.1 Om annan än Parterna önskar inträda i Bolaget ska frågan därom prövas av bolagsstämman i Bolaget. Bolagsstämmans beslut ska vara enhälligt för att ny part ska tillträde Parterna förbinder sig att genom utövande av sin rösträtt på bolagsstämman se till att som villkor för bifall ställs:

- (a) att ytterligare anslutning är lämplig med hänsyn till Verksamheten;
- (b) att sådan kommun ansluter sig till detta Konsortialavtal i dess aktuella lydelse med nödvändiga justeringar; och
- (c) att inträdande kommun inträder i samtliga förpliktelser som på grund av detta Konsortialavtal åvilar Parterna gentemot Bolaget eller dess långgivare.

4.5.2 Om beslut fattas att annan kommun ska inträda såsom aktieägare ska envars i Bolaget och i detta Konsortialavtal deltagande Parts andel i aktiekapitalet omfördelas med utgångspunkt från den fördelningsgrund som förevarit vid fördelningen av aktiekapitalet vid Konsortialavtalets ingående.

5. Konsortialavtalets giltighetstid, ikraftträdande och omförhandling

5.1 Detta Konsortialavtal träder i kraft den dag då det undertecknats av Parterna och Bolaget och gäller i tio år från undertecknandet. Om Konsortialavtalet inte sägs upp av någon Part senast ett år före avtalstidens utgång, anses Konsortialavtalet förlängt i nya femårsperioder, med en uppsägningstid av ett kalenderår. Om Budbolaget inte genom lämnande av Budet kunnat träffa avtal om förvärv av Fortums Verksamhet upphör Konsortialavtalet dock att gälla vid den tidigare tidpunkten av (i) tolv månader efter Closing, (ii) tolv månader efter besked att Budet inte accepteras, och (iii) tolv månader efter Budbolagets beslut att inte lämna Budet, såvida inte Faurébolaget på annat sätt kunnat träffa avtal om förvärv av den huvudsakliga delen av Fortums Verksamhet.

5.2 Bestämmelserna om sekretess ska äga fortsatt giltighet även efter Konsortialavtalets upphörande. Uppsägning av detta Konsortialavtal ska ske genom skriftligt meddelande till samtliga Parter.

5.3 Den Part som överlåter sina Aktier till annan i enlighet med bestämmelserna i detta Konsortialavtal ska anses frånträda detta Konsortialavtal i och med överlåtelsen. Den överlåtande Parten ska dock vara bunden av bestämmelserna om sekretess även efter överlåtelse av Aktierna.

6. Förtida uppsägning

6.1 Part äger rätt att i förtid och med omedelbar verkan säga upp detta Konsortialavtal gentemot annan Part om:

- (a) den andra Parten har begått ett väsentligt brott mot detta Konsortialavtal och, i den mån det är möjligt, inte inom 60 dagar efter skriftlig anmodan vidtagit rättelse; eller
- (b) den andra Parten försätts i konkurs, ansöker om företagsrekonstruktion, ställer in sina betalningar, inleder likvidationsförfarande eller av annan anledning skäliggen kan anses vara på obestånd.

7. Inlösen av Aktier

7.1 Inlösen på grund av kontraktsbrott

7.1.1 Bryter Part mot bestämmelse i Konsortialavtalet ("Felande Part"), och det är fråga om ett väsentligt avtalsbrott och vidtas inte rättelse inom 30 dagar från det att den Felande Parten fått en skriftlig uppmaning att upphöra med avtalsbrotten från annan Part, har övriga Parter ("Övriga Parter") rätt att lösa in den Felande Partens Aktier. Part som uppmanar en Felande Part att vidta rättelse eller begär inlösen enligt denna föreskrift, ska samtidigt skicka en kopia av meddelandet till Övriga Parter och till Bolagets styrelse.

7.1.2 Inlösen enligt 7.1.1 utesluter inte andra påföljder i anledning av avtalsbrottet. I den mån skadestånd ska utgå på grund av avtalsbrottet och inlösen av den Felande Partens Aktier skett, ska dock den köpeskillingsreduktion som framgår av 7.1.5 beaktas vid beräkningen av skadeståndet.

7.1.3 Senast 30 dagar från det att rättelsefristen löpt ut ska var och en av de Övriga Parter som önskar inlösa den Felande Partens Aktier skriftligen meddela detta till den Felande Parten med kopia till Övriga Parter och Bolagets styrelse. Om Part inte själv önskar inlösa samtliga den Felande Partens Aktier, ska meddelandet innehålla en uppgift om det maximala antal Aktier som Parten önskar inlösa. Inkommer Part inte med sådant meddelande inom ovanstående trettiodagarsfrist, anses Parten ha avstått från sin rätt att begära inlösen av Aktierna.

7.1.4 Under förutsättning av att Övrig(a) Part(er) ensam, eller tillsammans, inom ovanstående inlösensfrist har anmält att inlösensrätten utnyttjas för samtliga den Felande Partens Aktier ska de relevanta Övriga Parterna förvärva Aktierna av den Felande Parten. Om mer än en Övrig Part önskar utnyttja inlösensrätten, ska företrädesrätten dem emellan bestämmas genom lottning, dock att Aktierna först, så långt detta kan ske, ska fördelas i förhållande till deras tidigare aktieinnehav i Bolaget. Ingen Övrig Part ska dock vara skyldig att förvärva fler Aktier än vad Parten, i förekommande fall, har angivit som maximalt antal i sin begäran om inlösen. Vid inlösensfristens utgång ska, om ovanstående villkor uppfyllts, den Felande Parten, i förekommande fall,

överlämna aktiebrev som svarar mot Aktierna vederbörligen transporterade till de Övriga Parter som begärt inlösen varvid äganderätten övergår.

- 7.1.5 Köpeskillingen vid inlösen enligt ovan är, om de berörda Parterna inte överenskommer om annat, 75 procent av det värde som Aktierna åsätts vid särskild värdering i enlighet med bestämmelserna i 8. Köpeskillingen för Aktierna ska erläggas kontant inom sju dagar från den dag då värdet på Aktierna slutligt fastställts.

- 7.2 Inlösen på grund av konkurs m.m.

Om Part försätts i konkurs, inleder ackordsförhandling, ställer in betalningarna, inleder förfarande avseende företagsrekonstruktion eller annars skäligen är att anse på obestånd, har de andra Parterna rätt att lösa in sådan Parts Aktier. Inlösen enligt denna föreskrift ska ske med tillämpning av bestämmelserna i 7.1 *mutatis mutandis*, dock utan reduktion av köpeskillingen. Vidare ska inlösensfristen räknas från den dag då övriga Parter underrättades om den händelse som framgår ovan. Äganderätten övergår i samband med betalning av köpeskillingen för Aktierna.

8. Värdering

- 8.1 Vid inlösen av Aktier i enlighet med Konsortialavtalet, ska värdet av Parts Aktier fastställas enligt nedan om inte annat särskilt framgår av Konsortialavtalet.
- 8.2 Om berörda Parter inte inom 30 dagar från dagen då diskussioner om de relevanta Aktiernas värde inletts har enats om Aktiernas skäligena marknadspris har var och en av de berörda Parterna rätt att begära att marknadsvärdet fastställs av tre oberoende värderingsmän som samtliga ska utses av ordföranden för Stockholms Handelskammars Skiljedomsinstitut.
- 8.3 Värderingsmännen ska fastställa Bolagets marknadsvärde per dagen för inlösenrättens påkallande enligt vid tidpunkten gällande praxis för företagsvärdering. Om värderingsmännen inte är eniga om värdet ska det värde som två av dem enas om gälla och i annat fall ska det värde som vare sig är högst eller lägst gälla. Det erhållna värdet ska därefter fördelas på samtliga aktier i Bolaget, varvid varje aktie i Bolaget ska anses ha den andel i värdet som svarar mot aktiens andel i Bolagets kapital. Övriga värdepapper och instrument (än aktier) ska värderas till marknadsvärde per dagen för inlösenrättens påkallande enligt vid tidpunkten sedvanliga värderingsprinciper. Om Part inkommer med upplysningar eller yttrande till värderingsmännen ska denne kommunicera uppgifterna med övriga berörda Parter och bereda dessa möjlighet att bemöta uppgifterna.
- 8.4 Värderingsmännen ska inom 45 dagar från uppdragets erhållande skriftligen avrapportera uppdraget tillsammans med det marknadsvärde som har åsatts de Aktier som omfattas av inlösen. Rapporterna ska ställas både till de berörda Parterna och Bolagets styrelse.

- 8.5 Kostnaderna för värdering enligt denna punkt 8 ska som huvudregel fördelas mellan Part vars Aktier är föremål för inlösen och de inlösande Parterna med hälften vardera. För det fall anledningen till inlösen hänför sig till 7.1 ska kostnaderna för värdering i sin helhet bäras av den Part vars Aktier inlöses.
- 8.6 Fråga om värdet av Aktierna ska anses slutligt fastställd när det bestämts enligt ovan.
9. Villkor
- 9.1 Konsortialavtalet förutsätter för sin giltighet att respektive Parts kommunfullmäktige, beslutat att godkänna de huvudsakliga villkoren för Fauréavtalet enligt Principer för Fauréavtalet.
- 9.2 Om inte godkännande enligt punkt 9.1 ovan lämnats senast den 31 december 2014 äger vardera Part rätt att säga upp detta Konsortialavtal till omedelbart upphörande. (Uppsägningsrätten gäller ej om beslut godkänts av respektive fullmäktige, men kommunalbesvär senare inlämnats mot beslutet så länge inte genom dom beslutet slutligt upphävts).
10. Sekretess
- 10.1 Parterna är överens om att den offentlighetsprincip som följer av 2 kap tryckfrihetsförordningen (1949:105) samt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) kommer att och ska gälla i Bolaget.
- 10.2 Delar av innehållet i detta Konsortialavtal och vissa av dess bilagor kan enligt Parternas mening utgöra sekretesskyddat material enligt offentlighets- och sekretesslagen, dock att en enskild sekretessprövning ska göras i varje enskilt fall.
11. Övriga bestämmelser
- 11.1 Var Part ska bära de kostnader och utlägg hänförliga till fullgörandet av detta Konsortialavtal som Part ådragit sig. Alla externa kostnader hänförliga till upprättandet, av detta Konsortialavtal, ska Parterna emellan fördelas enligt den överenskommelse som träffats dem emellan, eller betalas av Bolaget om Parterna så överenskommer och Bolagets revisorer ej har någon erinran däremot.
- 11.2 Tillägg till eller ändring av detta Konsortialavtal, inklusive tillägg eller ändring av denna punkt 11.2, ska vara skriftliga och vederbörligen undertecknade av samtliga Parter.
- 11.3 Parterna har inte med detta Avtal haft för avsikt att bilda ett enkelt bolag. Om detta Avtal ändå skulle medföra att Parterna anses ha ingått bolag, och grund för likvidation av detta bolag föreligger enligt lagen om handelsbolag och enkla bolag, skall Bolaget inte likvideras, utan den Part till vilket likvidationsgrunden är hänförlig skall utträda ur det enkla bolaget. Dock får inte ett sådant utträde ske efter det att någon Part begärt att den Part till vilken likvidationsgrunden är hänförlig skall uteslutas (ge-

nom inlösen av dennes aktier i Bolaget) i enlighet med bestämmelserna i detta Avtal. Vid Parts utträde skall bestämmelserna i punkten 4.4 äga motsvarande tillämpning.

- 11.4 Om skiljenämnd, domstol eller myndighet skulle finna att någon bestämmelse i detta Konsortialavtal är ogiltig eller icke verkställbar, ska bestämmelsen i fråga och alla övriga bestämmelser vara gällande och verkställbara i den utsträckning som tillämplig lag tillåter, och Parterna ska lojalt förhandla med varandra i syfte att överenskomma om nödvändiga förändringar av detta Konsortialavtal för att vidmakthålla Konsortialavtalets struktur, syfte och anda.
- 11.5 Alla meddelanden och all korrespondens under detta Konsortialavtal ska skickas till nedan angivna adresser, vara skriftlig på svenska och ska anses ha kommit mottagaren tillhanda (i) vid överlämnandet, om det levererats personligen, (ii) två Bankdagar efter avlämnande, om skickat med bud, (iii) fem Bankdagar efter avlämnande för postbefordran, om skickat med rekommenderat brev, och (iv) vid tidpunkten för mottagande, om skickat via e-post. Med "Bankdag" avses dag då svenska banker erbjuder full service till företagskunder, Internetservice undantaget.

ifyll adress och attention [titel]

Mora Kommun
792 80 MORA

Orsa Kommun
Box 23
794 21 ORSA

Älvdalen Kommun
Box 100
796 22 ÄLVDALEN

Vansbro Kommun
Box 7
780 50 VANSBRO

- 11.6 Part får inte helt eller delvis överlåta sina rättigheter eller skyldigheter enligt detta Konsortialavtal utan övriga Parters föregående skriftliga samtycke.
12. Tvistelösning och tillämplig lag
- 12.1 Tvister i anledning av detta Konsortialavtal ska slutligt avgöras av allmän domstol i Sverige.
- 12.2 Detta Konsortialavtal ska tolkas och tillämpas i enlighet med svensk rätt.
-

Detta Konsortialavtal har upprättats i fem exemplar, varav Parterna och Bolaget har tagit var sitt.

Ort:

Mora Kommun

Ort:

Namn:

Ort:

Orsa Kommun

Namn:

Ort:

Namn:

Ort:

Älvdalen Kommun

Namn:

Ort:

Namn:

Ort:

Namn:

Ort:

Vansbro Kommun

Namn:

Namn:

Principer för konsortialavtal (aktieägaravtal) i projekt Fauré

Avtalet träffas mellan Konsortiemedlemmarna och den (eller de) Finansiella partners (tillsammans "Parterna") som deltar som ägare i det projektbolag som bildas ("Elnätsbolaget")

Avtalet och dess bilagor avser att reglera bl.a:

- Bakgrunden till och principerna för hur Elnätsbolaget och den (eller de) budpartners som går samman, ska agera för att lägga bud och villkoren därför avseende Fortums eldistributionsverksamhet.
- Reglering av storleken på varje Parts skyldighet till kapitalinsats och därmed huvudsakliga ägarandel av Elnätsbolaget. Utgångspunkten är att Konsortiemedlemmarna tillsammans sannolikt erhåller mer än 50 procent av ägandet i Elnätsbolaget, men detta är inte en nödvändighet. Elnätsbolagets aktier förväntas sannolikt ha lika rösträtt.
- Övrigt finansieringsbehov och villkor. Om i Konsortialavtalet intagits maximal kapitalinsats så har Parterna inte skyldighet att tillskjuta mer än den stipulerade maximala kapitalinsatsen.
- Principerna avseende uppdelning av det förvärvade objektet regionalt, värdemässigt jämte tidsaspekter och praktiska frågor om anställda mm mellan Elnätsbolaget och Budpartners om budet lyckas (respektive ansvar om budet inte leder till framgång).
- Erforderliga fullmakter från Konsortiemedlemmarna till styrelsen i Elnätsbolaget rörande Budvillkoren och Uppdelningsprinciperna. Fullmakten begränsas av (1) i förekommande fall, att Konsortiemedlemmarna inte kan bli skyldiga att tillskjuta mer än angiven maximal kapitalinsats (om konsortialavtalet innehåller sådan maximigräns); (2) det tänkta slutliga ägandet inte heller blir omfångsmässigt eller geografiskt väsentligt annorlunda jämfört med vad som presenterats i anslutning till principerna i Konsortialavtalet.
- Principerna för det fortsatta långvariga samarbetet i Elnätsbolaget genom affärsplan och bolagsordning.
- Styrelsens sammansättning: Sannolikt kommer styrelsen initialt att bestå av sex ledamöter med ett antal suppleanter. Konsortiemedlemmarna utser med enighet majoriteten av styrelsens ledamöter och initialt även styrelsens ordförande. Den eller de finansiella(a) partnern(s) kommer att ha rätt att utse en minoritet av styrelsens ledamöter (sannolikt en eller två ledamöter). Om konsortiemedlemmarna inte kan enas så förslår varje medlem en kandidat och så sker *lottning* inom gruppen. Målsättningen är att styrelsen därefter ska

utes av en valberedning och att styrelsens ordförande ska vara extern i så måtto att han/hon inte är anställd hos någon av parterna.

- Regler om VD och revisor.
- Katalog rörande beslut som oavsett om de fattas på styrelse- eller bolagsstämmonivå kräver en kvalificerad majoritet av rösterna. Här återfinns t.ex. sådant som ändring av bolagsordning, aktiekapital, avvikande vinstutdelningspolicy, större investeringar, nya större krediter utöver initiala överenskommelser, tillsättande av VD, beslut om styrelsearvoden m.fl. frågor. Om tillräcklig majoritet inte uppnås sker medling och om denna inte lyckas, så avförs frågan från dagordningen under tolv månader.
- Vinstutdelningsprinciper.
- Regler för överlåtelse av aktier i Elnätsbolaget. Koncerninterna dispositioner tillåts, men i övrigt får inte överlåtelse ske under 24 månader från förvärvet. Därefter gäller att före överlåtelse måste part först förhandla inom konsortiegruppen och därefter med den Finansiella partnern, innan överlåtelse kan ske till helt utomstående på villkor som inte är annorlunda än vad som erbjudits befintliga aktieägare.
- Regler avseende säkerheter för bolagets krediter. Parterna förväntas att till externa kreditgivare pantsätta sina aktier i Elnätsbolaget för bolagets krediter hos externa kreditgivare. Därutöver kan externa kreditgivare ställa krav på att Parterna gör vissa åtaganden på sätt Konsortialavtalet kommer att tydliggöra (t.ex. att inte ändra i avtalspaketet till förfång för externa kreditgivare och liknande).
- Avtalet gäller i tio år. Om budet inte haft framgång upphör avtalet tolv månader efter det annan genomfört förvärvet.
- Inlösen av Parts aktie kan ske vid kontraktsbrott till reducerat marknadsvärde. Inlösen kan också ske vid Parts konkurs dock ej till reducerat värde.
- Var Part bär sina kostnader för förhandling och hantering under Konsortialavtalet.
- Tvister avgörs av allmän domstol.
- Principerna och Konsortialavtalet kommer att förhandlas med Finansiella partners, och kan komma att justeras även med hänsyn till krav från budpartners och krav från externa kreditgivare, men Konsortialavtalet är under alla förhållanden villkorat av att i förekommande fall styrelserna hos respektive part godkänt Konsortialavtalet.

Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen
Kommunstyrelsens arbetsutskott

2014-04-14

2014-03-25

Kf §
Ks § 32
AU § 46

Dnr 14/KK-055-042

Årsredovisning 2013

Beslut

Kommunstyrelsens beslut

- Fastställer årsredovisningen för 2013 med vissa redaktionella ändringar.
- Överlämnar årsredovisningen 2013 till revisorerna och till kommunfullmäktige för godkännande.

Sammanfattning av ärendet

Ekonom Sara Laggar presenterar årsredovisningen 2013.

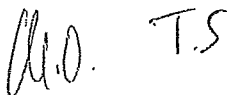
Beslutsunderlag

Årsredovisning 2013.

Sändlista:

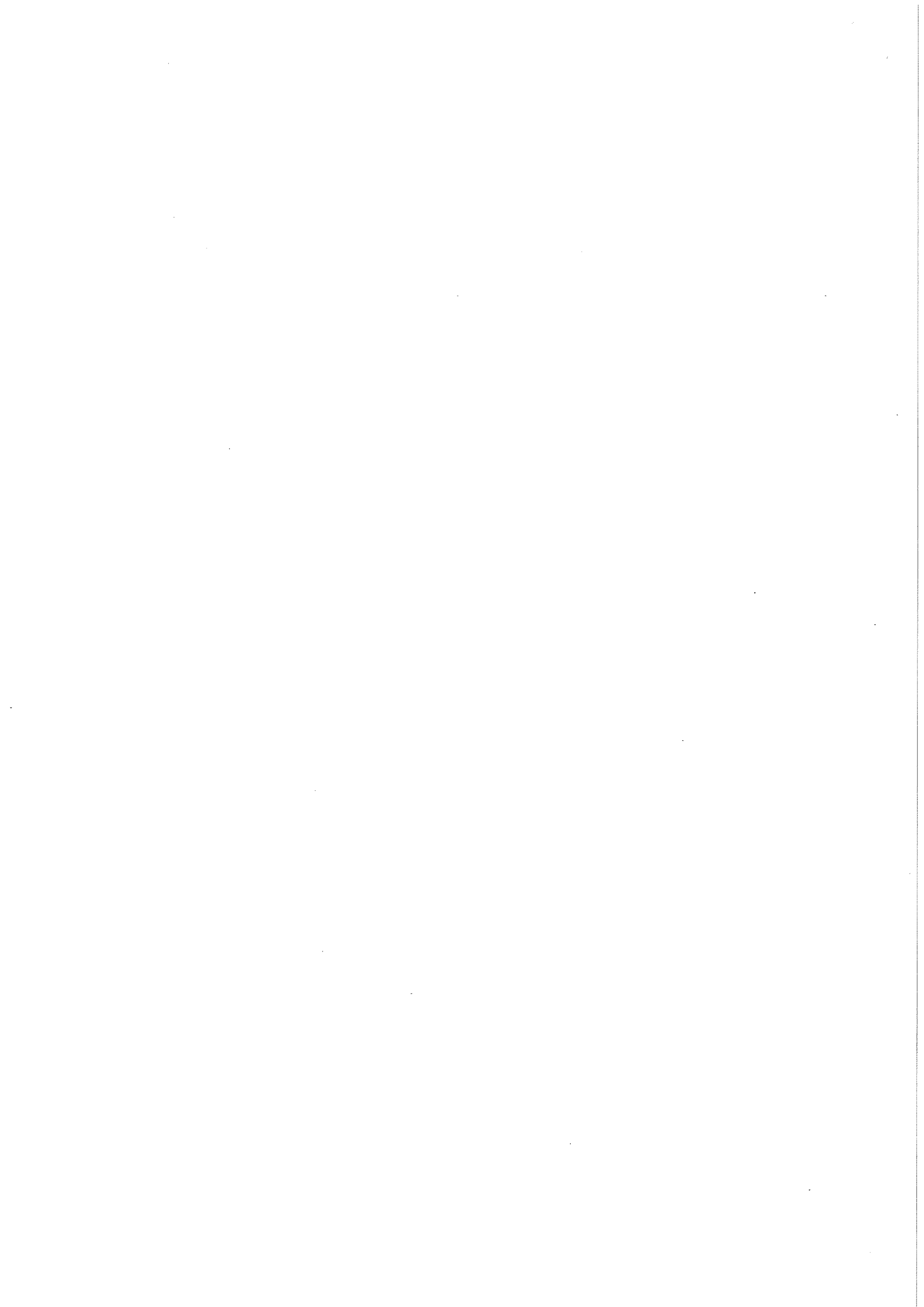
Revisorer
Kommunfullmäktige.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Revisionsrapport

Granskning av årsredovisning 2013

Orsa kommun

Helena Carlson
Frida Persson
Hans Gässte

24 April 2014

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning.....	1
2.	Inledning.....	2
2.1.	Bakgrund	2
2.2.	Revisionsfråga och metod	2
3.	Granskningsresultat.....	4
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	4
3.1.1.	Förvaltningsberättelse.....	4
3.1.1.1.	Översikt över utvecklingen av verksamheten.....	4
3.1.1.2.	Investeringsredovisning	6
3.1.1.3.	Driftredovisning.....	6
3.1.2.	Balanskrav	7
3.1.3.	God ekonomisk hushållning.....	8
3.1.3.1.	Finansiella mål.....	9
3.1.3.2.	Mål för verksamheten.....	10
3.1.4.	Nämndernas redovisning av sitt uppdrag	10
3.2.	Rättvisande räkenskaper	11
3.2.1.	Resultaträkning.....	11
3.2.2.	Balansräkning	12
3.2.3.	Kassaflödesanalys	13
3.2.4.	Sammanställd redovisning.....	13
3.2.5.	Tilläggsupplysningar	14

1. *Sammanfattning*

Vi bedömer att årsredovisningen huvudsakligen redogör för **utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen**.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans (KL 8:5 a-b).

Förvaltningsberättelsen innehåller en uppföljning av de fem målområdena *Livskvalitet, Samhällsservice, Orsaandan, Tillväxt* och *God ekonomisk hushållning*. Nämndernas arbete inom de olika målområdena redovisas i deras respektive verksamhetsberättelse.

Vi bedömer att den finansiella måluppfyllelsen är relativt god. Målen nås dock med anledning av engångintäkter.

Vi konstaterar utifrån årsredovisningens återrapportering att verksamhetsmålen uppfyllelse är svag. Sammanvägt bedöms inget av fullmäktiges fem målområden uppnås för år 2013. Av den sammanfattande bedömningen framgår i liten omfattning vilka åtgärder som planeras för att nå målen.

Kommunens resultat år 2013 uppgår till + 3 861 tkr, men i likhet med föregående år är utfallet beroende av engångsintäkter med anledning av ersättning från AFA för tidigare års inbetalda premier. Nämnderna redovisar totalt ett negativt utfall gentemot budget och kommunens två stora nämnder, barn- och utbildningsnämnden samt socialnämnden redovisar underskott med -4,2 mnkr respektive -2,6 mnkr.

Vi bedömer att kommunens ekonomiska situation är svag och utvecklingen är oroande. Nämndernas följsamhet mot budget är i likhet med föregående år inte tillfredställande och årets positiva resultat är helt beroende av engångsintäkter.

Vi bedömer vidare att årsredovisningen uppfyller kraven på **rättvisande räkenskaper** och är upprättad enligt god redovisningssed.

Sedan föregående år har kommunen anpassat sig till följande normgivning:

- RKR:s rekommendation nr 2.1, Särskild avtalspension och visstidspension, som anger att upplysningar ska lämnas om vilka olika slag av pensionsförmåner som finns. Upplysning lämnas från innevarande år i balansräkningens not 9.
- RKR:s rekommendation nr 8.2, Sammanställd redovisning, som anger att koncernens räkenskaper ska ställas upp jämte kommunen. Koncernens räkenskaper ställs från innevarande år upp jämte kommunens och motsvarande noter redovisas.

Med anledning av anpassningen av har siffror för jämförelseändamål omräknats.

---

2. Inledning

2.1. Bakgrund

I den kommunala redovisningslagen (KRL) regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är Kommunstyrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

När det gäller nämndernas redovisning, skall den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer.

2.2. Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning

- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.

Vidare har vi också inom ramen för granskningen av årsredovisningen bedömt nämndernas redovisningar av hur de fullgjort sitt uppdrag från fullmäktige. Granskningen baseras på nämndernas rapportering till fullmäktige såsom den presenteras i årsredovisningen.

Granskningen har utförts enligt god revisionsledning för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med kommunens ekonomikontor. Granskningen har utförts enligt god revisionsledning med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till årsredovisning som erhöles 2014-04-02. Kommunstyrelsen har fastställt årsredovisningen 2014-04-14.

Rapportens innehåll har faktagranskats av ekonomichef och redovisningsekonom.

---

3. Granskningsresultat

I de fall kommunens redovisningsprinciper avviker från god redovisningssed har i regel upplysning om detta och skälen för avvikelserna lämnats under rubriken Redovisningsprinciper (krav enligt KRL 1:3) som redovisas under avsnitt 3.2.5.

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Förvaltningsberättelse

3.1.1.1. Översikt över utvecklingen av verksamheten

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar överensstämmer med kraven i KRL.

Analys och rättvisande bedömning av ekonomi och ställning

Analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen ger en rättvisande bild av kommunens ekonomiska situation under 2013. Förvaltningsberättelsen beskriver också kort hur ekonomin utvecklas de närmaste åren och vilka utmaningar kommunen står inför.

I förvaltningsberättelsen finns i tabell flertalet finansiella nyckeltal för en period om sju år, vilka även analyseras och kommenteras. Nyckeltalen och analysen är intressant och en utveckling skulle vara att även redovisa nyckeltal för koncernen. Utöver detta analyseras nämndernas budgetavvikelser inom ramen för förvaltningsberättelsen, vilket ger en god samlad bild.

Händelser av väsentlig betydelse

I förvaltningsberättelsen redovisas väsentliga händelser som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret.

Förväntad utveckling

Av årsredovisningen framgår den förväntade utvecklingen avseende kommunens ekonomi. Analysen kan utvecklas och göras tydligare till hur detta kommer att påverka kommunens ekonomi och prioriteringar inom olika områden. I nämndernas berättelser redovisar nämnderna en framtidsbedömning avseende verksamheten och i viss mån ekonomin.

I avsnittet *Framtiden* framgår att kommunens två stora nämnder per februari 2014 prognostiserar underskott för helåret 2014.

Väsentliga personalförhållanden

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas enligt KRL 4:1 a, det vill säga frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. I övrigt lämnar den personalekonomiska redovisningen ett flertal uppgifter om personalen i form av diagram och verbal information.

Vi konstaterar i likhet med styrelsen att sjukfrånvaron ökar och uppgår till 5,5 % under år 2013 jämfört med 4,3 % under föregående år. Sjukfrånvaron ökar för andra året i rad och vi instämmer i styrelsens bedömning att det behöver analyseras.

Gemensam förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation och särskilda upplysningar om ekonomi och verksamhet i koncernföretagen i enlighet med RKR 8.2, Sammanställd redovisning.

Förvaltningsberättelsen omfattar en kort beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation i enlighet med RKR 8.2. Särskilda upplysningar om ekonomi och verksamhet i koncernföretagen beskrivs i ett separat kapitel *Sammanställd redovisning*. Av beskrivningen framgår vilka bolag som ingår in den kommunala koncernen. För en förbättrad följsamhet gentemot RKR 8.2 bör den samlade verksamhetens ekonomi och ställning integreras ytterligare i kommunens förvaltningsberättelse. Kommunen har ägande i fler organisationer med mer än 20 % som inte konsolideras och skälen till att inte konsolideras framgår av kommunens redovisningsprinciper men kan beskrivas tydligare i avsnittet *Sammanställd redovisning*.

Särskilda upplysningar om interna mellanhavanden till exempel i form av en tabell i enlighet med bilaga till RKR 8.2 kan även med fördel upprättas för kommande år för att tydligare visa på mellanhavanden mellan de olika enheterna i den kommunala verksamheten.

Obligatorisk information enligt KRL och RKR:s rekommendationer

I förvaltningsberättelsen redovisas upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser i enlighet med RKR 7.1 som en del av uppföljningen av fullmäktiges föreskrifter om förvaltningen av pensionsmedel. För en ökad följsamhet gentemot gällande rekommendation behöver avsnittet kompletteras med upplysning om kommunens pensionsavsättningar. Avsnittet kan även med fördel kompletteras med en sammanfattande tabell avseende upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser.

Andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten

Kommunfullmäktige beslutade i november 2013 om en vision och värdegrund samt nya målområden. Samtliga redogörs för i inledning av årsredovisningen och vi

---

konstaterar att det på ett tydligt vis framgår vad som avser år 2014 respektive år 2013.

3.1.1.2. Investeringsredovisning

Av KRL 4:2 framgår att förvaltningsberättelsen skall innehålla en samlad redovisning av kommunens investeringsverksamhet.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att investeringsredovisningen ger en rättvisande bild av årets investeringar.

Årets investeringar kommenteras kortfattat i förvaltningsberättelsen. Investeringsbudget redovisar på ett föredömligt vis årets ursprungsbudget samt ombudgeteringar och tilläggsanslag. Årets budget inklusive ombudgeteringar uppgick till 25,7 mnkr. Ombudgeteringarna uppgick till 3,2 mnkr. Inga tilläggsanslag har beviljats under året. Då årets investeringar uppgår till 14,1 mnkr så är budgetavvikelsen 11,6 mnkr. Inom ramen för investeringsredovisningen avseende materiella anläggningstillgångar redovisas även årets budgeterade medel och utfall för exploateringsfastigheter (omsättningstillgångar), vilket framgår tydligt av uppställningen. I förvaltningsberättelsen kommenteras även att i totalt budgeterade investeringar ingick drygt 8 mnkr för exploatering av Styversbacken.

Vi rekommenderar att den verbala beskrivningen i förvaltningsberättelsen av årets investeringar utökas samt att även omfatta den samlade kommunala koncernen.

I likhet med föregående år anser vi att redovisningen av större enskilda projekt bör kompletteras med total budget, utfall, avvikelse, projektet status inkluderande prognos för pågående projekt och beskrivning med eventuell förklaring till avvikelse.

3.1.1.3. Driftredovisning

Av KRL 4:3 framgår att förvaltningsberättelsen skall innehålla en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att driftredovisningen i huvudsak ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget.

Nämndernas budgetavvikelse kommenteras samlat i förvaltningsberättelsen. I respektive nämnds verksamhetsberättelse kommenteras budgetavvikelser mer fördjupat med analys. Sammantaget ger det en god analys mot utfallet av fullmäktiges budget.

Nämndernas utfall samt budgetavvikelse för åren 2013 och 2012 redovisas i tabellen nedan:

Driftredovisning per förvaltning/nämnd, tkr	Prognos Utfall helår			Avvikelse		
	Budget 2013	2013-07	Utfall 2013	Utfall 2012	budget 2013	budget 2012
Revision	-660		-328	-570	332	34
Kommunfullmäktige	-1 315	-2 025	-1 256	-1 396	59	-155
Kommunstyrelsen	-38 759	-40 825	-37 536	-39 774	1 223	-1 440
Kulturutskottet	-6 053	-5 909	-5 903	-5 981	150	97
Fritids- och serviceutskottet	-23 451	-22 979	-22 967	-24 041	484	-252
Barn- och utbildningsnämnd	-142 554	-145 480	-146 724	-145 876	-4 170	-5 196
Socialnämnden	-130 681	-133 599	-133 234	-128 372	-2 553	588
Miljönämnden	-1 461	-1 388	-1 394	-1 314	67	113
Byggnadsnämnden	-4 127	-4 127	-4 006	-3 008	121	919
Löneökningar		-5 000			0	0
Summa	-349 061	-361 332	-353 348	-350 332	-4 287	-5 292
Finansiering	352 801	361 147	357 209	351 457	4 408	2 917
Summa	3 740	-185	3 861	1 125	121	-2 375

Totalt redovisar nämnderna ett underskott om -4,3 (-5,3) mnkr jämfört med budget. Barn- och utbildningsnämnden samt socialnämnden redovisar underskott mot budget med -4,2 mnkr respektive -2,6 mnkr.

Barn- och utbildningsnämndens underskott förklaras främst med anledning av högre kostnader än budgeterat för personal samt högre kostnader än budgeterat för den gemensamma gymnasienämnden med Mora. Socialnämndens underskott förklaras främst av ökat försörjningsstöd.

I förvaltningsberättelsen redogörs samlat för nämndernas och utskottens respektive under- och överskott under rubriken *Budgetavvikelse*. Förvaltningsberättelsen avslutas med beskrivning av det framtida förväntade ekonomiska läget kring befolkningsprognos och skatteintäkter samt kommunens utmaningar. Som en del i analysen redogörs för helårsprognos avseende utfall år 2014 lämnad per februari, där båda kommunens stora nämnder prognostiserar underskott. Vi konstaterar att nämnderna har svårigheter att anpassa organisationen efter tilldelade medel. Vi ser det av största vikt att prioritera arbetet med anpassning av verksamheten utifrån tilldelade ramar.

3.1.2. Balanskrav

Av KRL 4:3a framgår att förvaltningsberättelsen skall innehålla upplysningar om årets resultat efter balanskravsjusteringar.

Bedömning och iakttagelser

Vi instämmer i kommunens bedömning att balanskravet har uppfyllts för år 2013.

I enlighet med reglerna kring balanskravet, ska tidigare års eventuellt negativa resultat regleras och återställas under de närmast följande tre åren. Det kan konstateras att det inte finns något kvarstående underskott från tidigare år.

I förvaltningsberättelsen återfinns en redogörelse kring balanskravet och i not till årets resultat återfinns en utredning av det balanskravsmässiga resultatet, det vill säga de justeringar som görs av årets resultat enligt resultaträkningen.

Enligt reglerna ska justering göras för samtliga realisationsvinster samt eventuella justeringar av poster utifrån synnerliga skäl. Synnerliga skäl kan vara större omstruktureringarkostnader samt orealiserade förluster på värdepapper.

Resultatet enligt resultaträkningen uppgår till 3 861 tkr. Efter justering av reavinsten vid försäljning av anläggningstillgångar på 41 tkr är årets resultat efter balanskravsjusteringar 3 820 tkr. Efter justering avseende medel till pensionsreserv med 3 820 tkr samt återopande av synnerliga skäl avseende kostnadseffekt av sänkt diskonteringsränta med 1 385 tkr uppgår årets balanskravsresultat till 1 385 tkr.

3.1.3. God ekonomisk hushållning

Av KRL 4:5 framgår att förvaltningsberättelsen skall innehålla en utvärdering av om målen för en god ekonomisk hushållning har uppnåtts.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att den finansiella måluppfyllelsen är relativt god. Målen nås dock med anledning av engångintäkter.

Vi konstaterar utifrån årsredovisningens återrapportering att verksamhetsmålen uppfyllelse är svag. Sammanvägt bedömer kommunstyrelsen att inget av fullmäktiges fem målområden har uppnåtts för år 2013. Av den sammanfattande bedömningen framgår i liten omfattning vilka åtgärder som planeras för att nå målen.

Årsredovisningen i Orsa kommun inleds med beskrivning av kommunens styrmodell baserad på vision, värdegrund och mål. Styrmodellen år 2013 utgår från kommunens övergripande målområden:

- Livskvalitet
- Samhällsservice
- Orsaandan
- Tillväxt
- God ekonomisk hushållning

En sammanfattande analys utifrån målområdena görs i förvaltningsberättelsen och under respektive nämnds verksamhetsberättelse återrapporteras genomförda aktiviteter inom målområdena.

Som en del i redogörelsen *Vision, värdegrund och mål* redogörs för fullmäktiges beslut under 2013 om ny vision och värdegrund och nya målområden, vilka gäller från 2014. Vi bedömer att beskrivningen av vision, värdegrund och mål för år 2014 beskrivs på ett tydligt vis där det tydligt framgår vad som är avser kommande respektive tidigare års vision, värdegrund och mål.

3.1.3.1. Finansiella mål

I årsredovisningen görs avstämning mot kommunens finansiella mål som fastställts i budget 2013, dels inom ramen för redovisning av verksamhetsmål dels i förvaltningsberättelsen.

God ekonomisk hushållning, verksamhetsmål:

Finansiellt mål, fastställt av fullmäktige inför budget 2013	Utfall 2013	Kommunstyrelsens bedömning
Realistisk budget	Budgetmålen nåddes inte för nämnderna.	Nej. Målet ej uppfyllt
Det egna kapitalet ska värdesäkras	Eget kapital ökade 2,5 %.	Ja. Målet uppfyllt
Välplanerade investeringar	Ej redogjort för.	

God ekonomisk hushållning, finansiellt mål:

Finansiellt mål, fastställt av fullmäktige inför budget 2013	Utfall 2013	Kommunstyrelsens bedömning
Det egna kapitalet ska värdesäkras	Eget kapital ökade mindre än inflationen.	Ja. Målet uppfyllt
Genom positiva resultat ska 5 m nkr av det egna kapitalet kunna öronmärkas för kommande pensionsutbetalningar.	Av årets resultatet öronmärks 3,7 m nkr.	Nej. Ursprungsmålet ej uppfyllt
På sikt ska kommunens lån minska	De långfristiga lånen minskar i kommunen med 23 m nkr.	Ja, målet är uppfyllt avseende kommunen

Kommunstyrelsen bedömer i avsnitt *När vi målen* att det finansiella målet *God ekonomisk hushållning* inte är uppfyllt och definierar att målet är under arbete. I den detaljerade beskrivningen konstaterar styrelsen att nämnderna inte nådde målet om att hålla budget, men att målet om att värdesäkra det egna kapitalet nåddes men enbart på grund av engångsintäkter. Ingen utvärdering sker av målet välplanerade investeringar.

I förvaltningsberättelsen finns en analys i avsnitt *Uppföljning av våra ekonomiska mål* där en utförlig analys och resonemang kring kommunens ekonomiska mål ges.

Vår bedömning är att förvaltningsberättelsen innehåller en utvärdering avseende det finansiella målet med betydelse för god ekonomisk hushållning, framförallt utifrån beskrivning kring värdesäkring av eget kapital.

Vi delar kommunstyrelsens bedömning att två mål har uppfyllts i sin helhet. Avseende måluppfyllelsen kring öronmärkning av eget kapital har kommun-

styrelsen under året beslutat om tilläggsanslag till socialnämnden och därmed minskat utrymmet för målet om öronmärkning.

Vår bedömning är att årets resultat inte är helt förenligt med de finansiella målen som fullmäktige fastställt i budget 2013.

Vi vill påtala vikten av att kommunstyrelsen gör en tydlig uppföljning av beslutat finansiellt mål utifrån god ekonomisk hushållning i förvaltningsberättelsen i enlighet med KRL 4:5.

3.1.3.2. Mål för verksamheten

Kommunfullmäktige fastställde år 2009 kommunens vision, värdegrund och övergripande målområden. I budget 2013 finns verksamhetsplan samt kommunövergripande mål med specificerade mått och aktiviteter i olika omfattning. Förvaltningsberättelsen innehåller en uppföljning med sammanfattande bedömning av *Når vi målen?* Avrapportering sker verbalt tillsammans med färgmarkeringar för respektive målområde. Färgerna definieras som ej uppnått, under arbete eller uppnått.

Den samlade bedömningen som styrelsen gör är att målen inte uppfylls, utan samtliga övergripande mål bedöms nå nivån under arbete.

Vår bedömning är att redovisningen sker för samtliga budgeterade kommunövergripande mål.

Nämndernas arbete inom de olika målområdena redovisas i deras respektive verksamhetsberättelse, där framförallt aktivitetens utfall av måluppfyllelsen beskrivs. Tydligheten i beskrivningarna med mått och utfall redovisas i olika grad.

3.1.4. Nämndernas redovisning av sitt uppdrag

Av KL 3:15 framgår att nämnderna ska redovisa till fullmäktige hur de fullgjort sina uppdrag och fullmäktige beslutar om omfattningen av redovisningen och formerna för den.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att nämndernas redovisningar innehåller redovisning av utfallet av årets verksamhet i förhållande till fastställda mål och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Redovisningarna följer en enhetlig struktur och avvikelser i förhållande till budget och verksamhet beskrivs på ett tydligt sätt. I nämndernas verksamhetsberättelser redovisas viktiga händelser under året, analys av årets utfall samt viktiga framtidsfrågor.

Vidare redogörs för nämndsmålen med uppfyllelsegrad samt i viss omfattning redovisning av mått och utfall för respektive mål. Målredovisningen är enhetlig

gentemot fullmäktiges övergripande mål. I arbetet med målredovisning vill vi även påtala vikten av mätbara mål för att en bra utvärdering ska kunna göras.

3.2. Rättvisande räkenskaper

3.2.1. Resultaträkning

Av KRL 5:1 framgår form för uppställning samt att resultaträkningen skall redovisa samtliga intäkter och kostnader under räkenskapsåret.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultaträkningen uppfyller KRL:s krav och i övrigt är upprättad i enlighet med god redovisningssed.

Vi bedömer att resultaträkningen ger en rättvisande bild av årets resultat.

Nedan redovisas resultaträkningens utfall jämfört med föregående år, budget och prognos.

<i>Resultaträknin, tkr</i>	<i>Prognos 2013</i>	<i>Budget 2013</i>	<i>Utfall 2013</i>	<i>Utfall 2012</i>	<i>Ökn/ Mins kn. %</i>
Verksamhetens intäkter			78 375	79 810	-1,8%
Jämförelsestörande intäkter			6 959	7 105	-2,1%
Verksamhetens kostnader	-352 776	-347 209	-433 509	-428 703	1,1%
Avskrivningar	-7 300	-6 500	-7 106	-7 664	-7,3%
Verksamhetens nettokostnade	-360 076	-353 709	-355 281	-349 452	1,7%
Skatteintäkter	244 849	242 041	244 413	241 003	1,4%
Generella statsbidrag	113 200	113 476	113 131	106 376	6,4%
Summa skatter och statsbidrag	358 049	355 517	357 544	347 379	2,9%
Finansiella intäkter	4 088	3 233	3 324	4 720	-29,6%
Finansiella kostnader	-2 246	-1 301	-1 726	-1 522	13,4%
Årets resultat	-185	3 740	3 861	1 125	243,2%

Årets resultat uppgår till 3,9 mnkr. Resultatet för 2012 uppgick till 1,1 mnkr, vilket gör att resultatutfallet för 2013 är en förbättring med + 2,7 (- 6,4) mnkr jämfört med föregående år. Det redovisade resultatet har en positiv avvikelse mot budgeterat resultat (3,7 mnkr) med 0,2 (2,4) mnkr. I årets resultat ingår engångsintäkter för utbetalda AFA premier med 7,0 (7,1) mnkr. Utan dessa medel hade kommunens resultat varit negativt.

De största avvikelserna eller förändringarna i jämförelse med föregående år kan förklaras av:

- Årets intäkter har minskat med 1,4 mnkr jämfört med föregående år. År 2012 var motsvarande minskning 0,4 mnkr. I årets resultat bör poängteras att förutom intäkt av AFA premier för åren 2005 samt 2006 finns intäkter för försäljning av exploateringsfastighet med netto 2,3 mnkr.
- Verksamhetens nettokostnader har i jämförelse med år 2012 ökat med 5,6 (10,3) mnkr vilket motsvarar en ökning med 1,7 % (3,0 %). Exkluderas

engångsintäkterna för respektive år är nettokostnadsökningen 7,9 (8,0) mnkr vilket motsvarar en ökning med 2,2 (2,3) %.

- Skatteintäkter och generella statsbidrag har ökat med 10,2 (0,7) mnkr jämfört med 2012, vilket motsvarar en ökning med 2,9 % (0,2 %). Orsaken till detta är bland annat skatteväxling 23 öre med anledning av övertagandet av ansvaret för hemsjukvården.
- Finansiella intäkter har minskat med 1,4 (0,3) mnkr. Bakgrunden till minskningen är framförallt att utlåning till koncernföretag har lösts och inte ger finansiella intäkter.
- Finansiella kostnader har ökat med 0,2 (minskat 3,6) mnkr. Förändringen mellan åren beror dels av minskade räntor för lånekostnader, vilket dock delvis uppvägts av ökade kostnader för diskonteringsränta för pensionskuldsberäkning.

3.2.2. Balansräkning

Av KRL 5:2 framgår att balansräkningen skall redovisa samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital på balansdagen samt form för uppställning.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att balansräkningen ger rättvisande bild av tillgångar, avsättning, skulder och eget kapital.

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tilläggsupplysningar med noter. Till bokslutet finns specifikationer i tillräcklig omfattning.

Vår bedömning är att tillgångarna, avsättningarna och skulderna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade och har värderats enligt principerna i KRL.

Från innevarande år bruttoredovisas investeringsutgifter och investeringsbidrag vilket är i överensstämmelse med gällande regelverk. Justering av jämförelsetal har ej skett. Av redovisningsprinciperna framgår den förändrade principen, samt att ingen justering av tidigare års redovisning skett utan nettoredovisning tillämpas. För läsaren ska kunna bedöma betydelsen av att inte rätta tidigare år anser vi att redovisningsprinciperna bör omfatta beloppssuppgift avseende vilken effekt det ger per verksamhetsår.

Nedskrivning skedde år 2011 avseende mark, byggnader och tekniska anläggningar. Nedskrivningen har inte återförts och tilläggsupplysningarna avseende balansräkningen och materiella anläggningstillgångar bör kompletteras med upplysningar i enlighet med RKR 19 samt att det i notupplysningarna bör framgå ackumulerade nedskrivningar.

3.2.3. Kassaflödesanalys

Av KRL 7 framgår att i finansieringsanalysen skall kommunens finansiering och investeringar under räkenskapsåret redovisas.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar kommunens finansiering och investeringar. Till kassaflödesanalysen finns flertalet tillhörande noter.

Vi bedömer att överensstämmelse finns med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

Av rekommendation RKR 16.2, Redovisning av kassaflöden, framgår att justering av poster som ej är likviditetspåverkande skall framgå i kassaflödet. I till kassaflödet tillhörande noter finns att utläsa förändring av pensionsavsättningar, avskrivningar och utrangering av materiella anläggningstillgångar. Därmed specificeras från innevarande år ej likviditetspåverkande poster vilket är i enlighet med gällande rekommendation. Jämförelsetalan har justerats för motsvarande poster.

Förvaltningsberättelsen kan även med fördel kompletteras med ett avsnitt som beskriver vad man kan utläsa ur kassaflödesanalysen och förklaring till de största förändringarna under året.

3.2.4. Sammanställd redovisning

Av KRL 8:2 att den sammanställda redovisningen skall innehålla resultat och balansräkning för de juridiska personer i vilka kommunen har ett betydande inflytande.

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen ger en helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden. Konsolideringen av underliggande enheter har beskrivits på ett korrekt sätt och det framgår att kommunens redovisning har varit vägledande vid upprättande av den sammanställda redovisningen.

Vi bedömer vidare att konsolideringen omfattar de företag i vilka kommunen har ett betydande inflytande och beskrivs på ett korrekt sätt. Koncernens resultat år 2013 uppgår till +9,7 mnkr jämfört med föregående års resultat 1,2 mnkr. Vi vill dock påtala att kommunen i sin framställning tydliggör det varaktiga hinder att utöva kommunalt inflytande som är motivet att ej konsolidera ägande i Oreälvens kraft AB där ägandet uppgår till över 20 %.

Från innevarande år konstaterar vi att den sammanställda redovisningen ställs upp jämte kommunens räkenskaper och omfattar motsvarande noter som för kommunen.

Vi rekommenderar att redogörelsen i förvaltningsberättelsen av kommunens samlade verksamhet utvecklas ytterligare för att på ett heltäckande sätt uppfylla kraven i enlighet med rekommendation 8.2, Sammanställd redovisning. Bland

annat menar vi att en sammanställning av mellanhavanden mellan enheterna skulle utveckla informationen på ett positivt sätt.

3.2.5. Tilläggsupplysningar

I årsredovisningen ska det lämnas tilläggsupplysningar i enlighet med KRL:s krav och i övrigt i enlighet med god redovisningssed.

Bedömning och iakttagelser

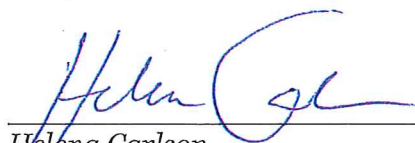
Vi bedömer att årsredovisningens tilläggsupplysningar huvudsakligen uppfyller KRL:s krav och i övrigt lämnas i enlighet med god redovisningssed, innebärande att:

- Tillämpade redovisningsprinciper beskriver varje särskild redovisningsprincip och eventuella förändringar av dessa som årsredovisningens intressenter måste känna till för att rätt förstå årsredovisningens innehåll.
- Viktiga uppgifter och poster i förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning samt kassaflödesrapport specificeras och preciseras i notupplysningar som krävs i KRL respektive RKR:s rekommendationer samt god redovisningssed i övrigt.

Följande rekommendationer har dock kommunen bland annat inte följts fullt ut:

Rekommendation	Följsamhet	Kommentar
RKR 7.1 Upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser	Delvis	Upplysningarna i förvaltningsberättelsen bör kompletteras med uppgift om avsättning för pensioner samt återlånade medel.
RKR 2.1 Särskild avstalspension och visstidspension	I stort	Upplysningar ska lämnas om antal visstidsförordnanden för tjänstemän respektive politiker.
RKR 8.2 Sammanställd redovisning	Delvis	Särskilda upplysningar om ekonomi och verksamhet ska lämnas om koncernföretagen. De särskilda upplysningarna ska ge en samlad bild av de ekonomiska engagemangen i koncernföretagen.
RKR 11.3 Materiella anläggningstillgångar	I stort	Upplysning skall lämnas om anskaffningsvärde och ackumulerade avskrivningar samt tillämplad avskrivningsmetod för varje slag av materiella anläggningstillgång.
RKR 13.1 Redovisning av hyres- / leasingavtal	Delvis	
RKR 20. Redovisning av finanssella tillgångar och skulder	Delvis	Upplysning bör lämnas med en analys över upplåningens förfallostruktur, och genomsnittlig räntebindningstid.

2014-04-24

Helena Carlson
Projektledare

Hans Gässte
Uppdragsledare

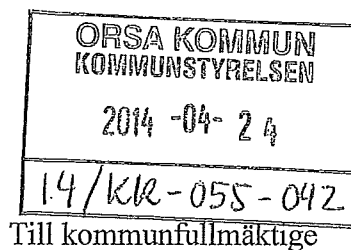
24 April 2014

PwC

15 av 15

Orsa kommun
Revisorerna

Revisionsberättelse 2013

Kommunens ekonomi

Kommunens resultat 2013 är 3,9 mkr. Det lagstadgade balanskravet är därmed uppfyllt. Dock kan vi konstatera att resultatet grundas på extraordinära engångsintäkter från AFA (Återbetalning av försäkringspremier). Utan denna intäkt hade kommunen redovisat underskott. Vi noterar också att barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden inta har klarat av att hålla sig inom den av fullmäktige fastställda budgetramen.

Vi känner oro för kommunens ekonomiska ställning och utveckling. Under en längre tid har det uppstått underskott i nämndernas budgetar i förhållande till de budgetar fullmäktige har fastställt, och man har inte lyckats komma tillrätta med detta. Budgetprocessen säkerställer inte att antagna budgetar är realistiska i förhållande till de faktiska förutsättningarna. Vår förhoppning är att kommunstyrelsen med kraft arbetar för att effektivisera budgetprocessen och resursfördelningen i Orsa kommun. Kommunen måste uppnå ett ekonomiskt resultat som skapar utrymme för utveckling och förändringsarbete i kommunen.

God ekonomisk hushållning

Vi konstaterar att två viktiga finansiella mål för att uppnå god ekonomisk hushållning inte har uppnåtts. (Realistisk budget och öronmärkning av 5 mkr till kommande pensionsutbetalningar). Öronmärkningen av 5 mkr till kommande pensionsutbetalningar minskade på grund av ett tilläggsanslag till socialnämnden på 1,3 mkr.

Vår bedömning är därmed att man inte uppnår det lagstadgade begreppet God ekonomisk hushållning 2013.

Med de kommentarer vi lämnat ovan tillstyrker vi

att kommunstyrelsen, nämnderna och de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2013, samt

att årsredovisningen för år 2013 fastställs.

Orsa den 24 april 2014

Mats Wahlström

Elsmari Laggår-Bärjegård

Sten Hansson van Nes

Kåre Olsson

Susanne Bogg

Bilagor till revisionsberättelsen:

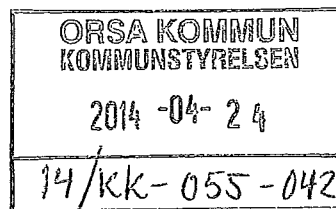
Revisorernas redogörelse 2013

Granskningsrapporter 2013

Lekmannarevisorernas granskningsrapporter för de kommunala bolagen

Orsa kommun
Revisorerna

Bilaga till revisionsberättelsen

Revisorernas redogörelse för år 2013

Inledning

Kommunens revisorer har till uppgift att årligen uttala sig i ansvarsfrågan till fullmäktige. Som grund för detta uttalande skall revisorerna genomföra granskningar. Revisorernas granskningsuppdrag är definierat i kommunallagens 9 kap. 9 §. Där framgår bl.a. följande.

”Revisorerna granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionsred all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. De granskar på samma sätt, genom de revisorer eller lekmannarevisorer som utsetts i företag enligt 3 kap 17 och 18 §§, även verksamheten i de företagen.

Revisorerna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.”

Under hela revisionsåret 2013 har vi inte haft ett lagstadgat biträde till revisionen på grund av en långvarig överklagningsprocess som avgjordes i förvaltningsrätten först i januari 2014. Det innebär att vi inte har kunnat genomföra ett ändamålsenligt granskningsarbete på det sätt som lagen föreskriver. Vi har dock genom läsning av handlingar och protokoll följt verksamheten i kommunens nämnder.

Vi har under året gjort en särskild upphandling av de lagstadgade granskningarna av delårsrapporten samt årsredovisningen. Därutöver har vi under 2014 haft träff med presidiet i barn- och utbildningsnämnden. Vi har även översiktligt granskat de kommunala bolagen. I övrigt har ingen revision skett av kommunens nämnder.

Våra uttalanden kring ansvarsfrågan i revisionsberättelsen bygger således på en revision som inte uppfyller kommunallagens regelverk. Vi uttalar oss i ansvarsfrågan enbart med utgångspunkt från den lagstadgade granskningen av årsredovisningen.

Revisorernas syn på kommunens ekonomi

Kommunen har ett positivt resultat 2013 på 3,9 mkr. Det innebär att kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans. Dock är det viktigt att notera att balansen har uppnåtts genom engångsintäkt från AFA (återbetalning av försäkringspremier) på 7 mkr. Kommunen har inte klarat en ekonomi i balans av egen kraft.

Nämndernas (barn- och utbildningsnämndens och socialnämndens) följsamhet mot budget är svag. De redovisar underskott på 4,2 mkr respektive 2,6 mkr. Det innebär att det inte råder balans mellan de fastställda verksamhetsmålen/uppdragen för dessa nämnder och den av fullmäktige fastställda budgeten.

Kommunens ekonomiska situation är svag och vi ser också att den ekonomiska utvecklingen framåt är starkt oroande. Den grundläggande förutsättningen för att ändra på denna situation är att kommunstyrelsen med kraft agerar för att skapa balans mellan kostnader och intäkter. Vår bedömning är att det finns brister i budgetprocessen och resursfördelningen inom kommunen.

Vår uppfattning är att kommunen måste redovisa ett positivt resultat som skapar utrymme för utveckling och förändring av den kommunala verksamheten. Detta utrymme finns inte idag.

De kommunala bolagen

Vi har översiktligt granskat de kommunala bolagen Orsabostäder AB, Orsalokaler AB och Orsavatten AB. Vi bedömer att verksamheten har bedrivits på ett tillfredsställande sätt under 2013.

Orsa kommun är delägare i NODAVA som är ett utförarbolag för kommunens vatten, avlopp och renhållningsverksamhet. Vi har granskat verksamheten under 2013 och vi bedömer att den har bedrivits på ett ändamålsenligt sätt.

Barn- och utbildningsnämnden

Vi har under 2013 träffat presidiet i barn- och utbildningsnämnden för diskussioner kring nämndens verksamhet. Nämnden redovisar ett underskott på 4,2 mkr. Vi noterar att det pågår ett arbete i syfte att dels försöka uppnå ekonomisk balans inom skolverksamheten, dels att utveckla kvaliteten inom skolan. Vi kommer under 2014 att följa upp nämndens arbete.

Årets granskningsverksamhet

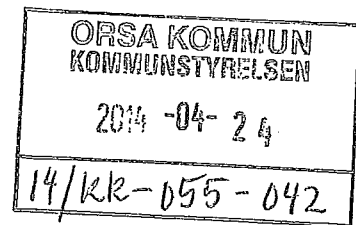
Under året har följande granskningar genomförts:

- Granskning av årsredovisningen
- Granskning av delårsrapporten

Rapporterna har skickats till berörda nämnder/styrelsen och de finns tillgängliga på kommunens webbsida.

Lekmannarevisorernas granskningsrapporter biläggs.

Till årsstämman i NODAVA

Lekmannarevisorernas rapport 2013

Kommunfullmäktige i Mora, Orsa och Älvdalens kommuner har utsett undertecknade till lekmannarevisorer i NODAVA. Vi har granskat NODAVA AB's verksamhet under räkenskapsåret 2013.01.01- 2013.12.31.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionsred i kommunal verksamhet. I granskningen har vi samrått med bolagets revisor.

Under 2013 har bolaget tecknad ett avgångsavtal med en medarbetare. Vi har särskilt granskat omständigheterna kring detta avtal. Vi har fört diskussioner med bolagets vd samt dels ordförande i NODAVA dels med ordförandena i respektivekommuns ägarbolag. Vi kan konstatera efter vår granskning att styrelsen och vd utifrån de faktiska omständigheterna har hanterat ärendet på ett korrekt sätt.

Vi bedömer utifrån vår granskning att bolagets verksamhet skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Orsa den 3 april 2014

Christina Tomth
Mora kommun

Mats Wahlström
Orsa kommun

Trång-Lars Johansson
Älvdalens kommun

Till årsstämman i Orsa Vatten och Avfall AB

Lekmannarevisorernas rapport 2013

Kommunfullmäktige Orsa har utsett undertecknad till lekmannarevisor i Orsa Vatten och Avfall AB. Vi har granskat bolagets verksamhet under räkenskapsåret 2013.01.01-2013.12.31.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. I granskningen har jag samrått med bolagets revisor.

Min bedömning utifrån granskningen är att bolagets verksamhet skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Mora den 28 mars 2014

Mats Wahlström
Lekmannarevisor

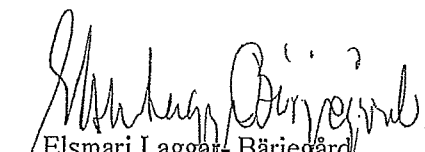
Till bolagsstämman för Orsabostäder AB samt Orsalokaler AB

Lekmannarevisorernas utlåtande 2013

Undertecknade, av fullmäktige utsedda till lekmannarevisorer i Orsabostäder AB samt dotterbolaget Orsalokaler AB, har granskat bolagens verksamhet under verksamhetsåret 2013. I granskningen har vi anlitat sakkunnigt biträde. Samråd har skett med bolagets auktoriserade revisor.

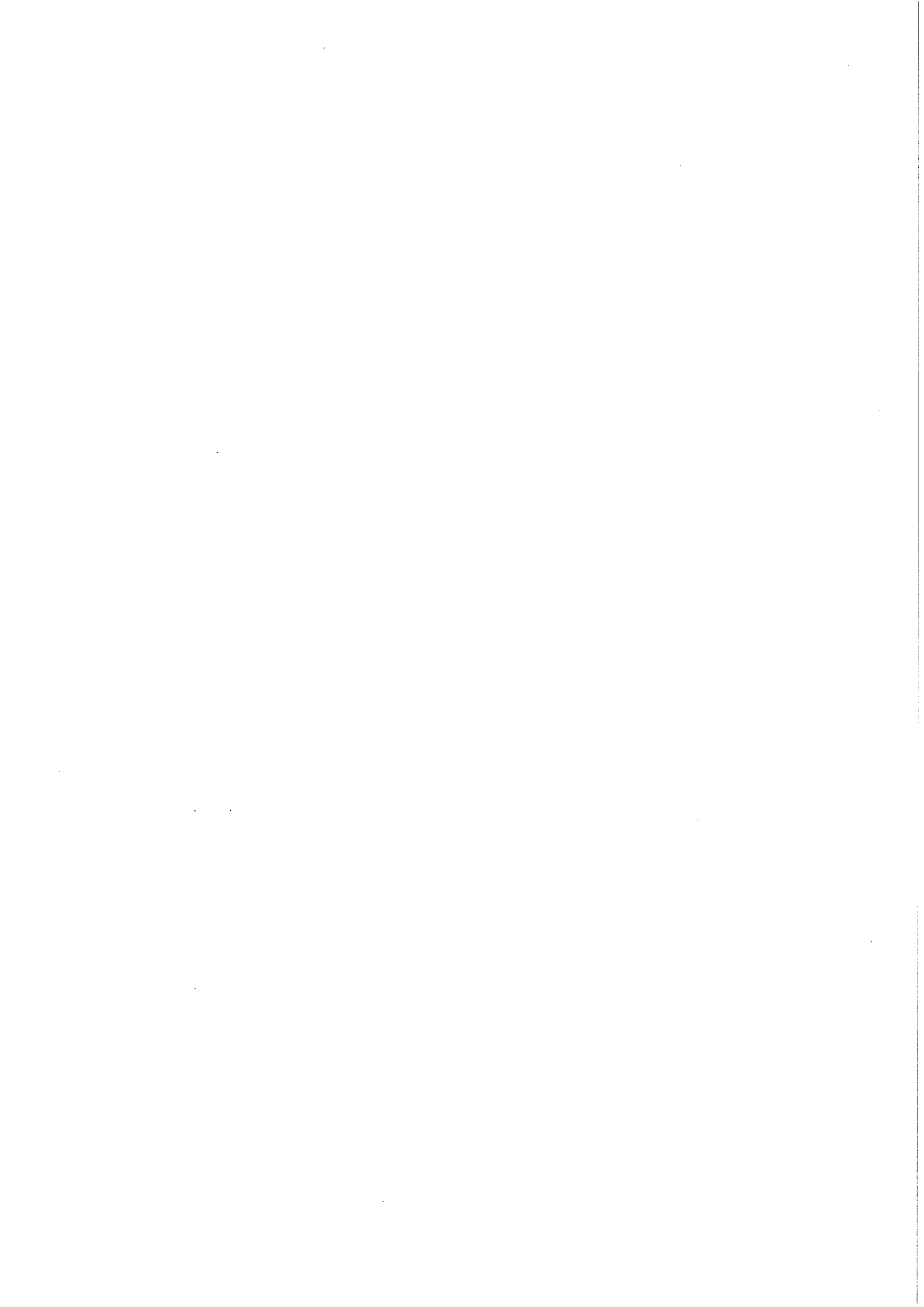
Vi bedömer sammantaget att bolagen har skötts på ett ändamålsenligt och ur ekonomiskt synpunkt tillfredsställande sätt samt att bolagens interna kontroll varit tillräcklig.

Orsa den 28 mars 2014

Elsmari Laggat Bärjegård
Lekmannarevisor

Mats Wahlström
Lekmannarevisor

Kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen

2014-04-14

Kommunstyrelsens fritids- och serviceutskott

2014-03-18

5.

Kf §

Ks § 42

FSU § 10

Dnr 14/KK-049-806

Anslutningstaxa till Orsa stadsnät fr o m 2014**Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige**

- Enligt arbetsutskottets förslag.

Fritids- och serviceutskottets förslag till kommunstyrelsen

- Anslutningsavgift till stadsnätet för villa ska vara 20 000 kr inklusive moms fr o m 2014.
- Anslutningsavgift till stadsnätet för ideell/förening ska vara 20 000 kr inklusive moms fr o m 2014.
- Anslutningsavgift till stadsnätet för företag ska vara 25 000 kr exklusive moms fr o m 2014.

Sammanfattning av ärendet

Anslutningsavgifterna till Orsa stadsnät blir oförändrade jämfört med nuvarande avgift eftersom utbyggnaden har effektiviserats och intresset för stadsnätsanslutning har ökat. Anslutningsavgiften inkluderar grävning till tomtgräns samt tomslang, fiber och tillhörande installation.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse fritids- och servicekontoret, 2014-03-04.

Sändlista:

Fritids- och serviceutskottet

Justerandes sign

Mio. T.S.

Utdragsbestyrkande

es

Anslutningstaxa till Orsa stadsnät 2014 och framåt

Förslag till beslut

Fritids- och service utskottet föreslår kommunstyrelsens arbetsutskott besluta:

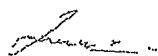
- att anslutningsavgiften till villa fortsättningsvis skall vara 20 000 kr inklusive moms.
- att anslutningsavgiften för ideell-förening skall vara 20 000 kr inklusive moms.
- att anslutningsavgiften till företag fortsättningsvis skall vara 25 000 kr exklusive moms.

Bakgrund

I samband med planerad utbyggnad av stadsnät till byarna har inget framkommit som talar för en höjning av nuvarande anslutningsavgift. Detta grundar sig bland annat på att processen för utbyggnad har effektiviserats samt att intresset för stadsnätanslutning har ökat.

Anslutningsavgiften inkluderar tomslang samt fiber till byggnad och tillhörande installation.

Orsa den 2014-03-04

John Wallén
Markingenjör

6.

ORSA KOMMUN KOMMUNSTYRELSEN
2014 -05- 07
14/KK103-101

Till kommunfullmäktige i Orsa

Härmed lämnar jag uppdraget som:

**Ordinarie ledamot i Barn och Utbildningsnämnden
Ersättare i Gymnasienämnden
Ersättare i Miljönämnden
Ersättare till Överförmyndaren**

Folkpartiet Liberalerna

Renate Tegethoff Jobs

Orsa den 30 april 2014

